

วารสารนวัตกรรมการบริหารและการจัดการศึกษา

Journal of Innovation in Administration and Educational Management

กำหนดการเผยแพร่

วารสารนวัตกรรมการบริหารและการจัดการศึกษา กำหนดการเผยแพร่ ปีละ 3 ฉบับ

วัตถุประสงค์

วารสารนวัตกรรมการบริหารและการจัดการศึกษา เป็นวารสารสำหรับการเผยแพร่ผลงานวิชาการ และผลงานวิจัยทางสังคมศาสตร์ของคณาจารย์ นักวิชาการ นิสิต นักศึกษาผู้สนใจทั่วไปและแขนงวิชาที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นผลงานในเชิงบูรณาการด้านนวัตกรรมการบริหารธุรกิจ นวัตกรรมจัดการภาครัฐและภาคเอกชน นวัตกรรมบริหารการศึกษา และนวัตกรรมการศึกษา

บรรณาธิการ

ดร.ศิวาพัชญ์ บำรุงเศรษฐพงษ์
การบริหารและการศึกษา

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านนวัตกรรม

กองบรรณาธิการ

ผศ.ดร.เกรียงไกร สัจจะหฤทัย

มหาวิทยาลัยศรีปทุม

ผศ.ดร.อนุวัต กระสังข์

มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

ผศ.ดร.วันชัย สุขตาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

ผศ.ดร.มานิตย์ อรรถชาติ

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

ผศ.ดร.สามารถ บุญรัตน์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผศ.ดร.ไพศาล เครือแสง

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

ผศ.ดร.วาสิตา เกิดผล ประสบศักดิ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

เลขานุการ: นางสาวพรหมธิดา ทองกัณฑ์

ศิลปกรรม: นายณัฐกิตติ์ สุวรรณวัฒน์

พิสูจน์อักษร: นายณัฐกิตติ์ สุวรรณวัฒน์

วารสารนวัตกรรมการบริหารและการจัดการศึกษา

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านนวัตกรรมการบริหารและการศึกษา

95/28 ตำบลบึงคำพร้อย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

โทร 0859222289 หรือ 0634465663 อีเมล Siwapatb@gmail.com

บทบรรณาธิการ

วารสารนวัตกรรมการบริหารและการจัดการศึกษา ฉบับนี้เป็นปีที่ 1 ฉบับที่ 1 ประจำเดือนมกราคม-เมษายน พ.ศ. 2566 เพื่อรักษาคุณภาพของบทความให้เป็นไปตามเงื่อนไขและกติกาสากลกองบรรณาธิการได้พิจารณาบทความโดยเสนอบทความต่อคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรอง (Peer Review) พิจารณาตรวจแก้ไขเพื่อความสมบูรณ์ของบทความก่อนการลงตีพิมพ์เพื่อคัดเลือกและกลั่นกรองบทความให้เกิดความความสมบูรณ์และมีคุณภาพมากที่สุด เพื่อควรค่าแก่การตีพิมพ์เผยแพร่และเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดทางวิชาการและเพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพทางด้านการสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการ

สำหรับเนื้อหาของวารสารฉบับนี้ถือได้ว่าเป็นความโดดเด่นที่เน้นกระบวนการวิจัยที่เข้มข้นประกอบไปด้วยจำนวนบทความทั้ง 5 บทความ โดยภาพรวมหลักเป็นการพัฒนาจากงานวิจัยที่ศึกษากรณีเฉพาะ (Case Study) ที่แต่ละบทความได้เน้นกระบวนการวิจัยเชิงลึกในหลายรูปแบบทั้งในรูปแบบของการสนทนากลุ่มการสอบถาม และการสัมภาษณ์ ประกอบกับบทความส่วนใหญ่แสดงถึงการทำงานร่วมกันของผู้มีพหุปัญญาในลักษณะทีมงาน ทำให้บทความมีความละเอียดรอบคอบถี่ถ้วน มีการวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะได้อย่างสมบูรณ์น่าสนใจ ขอขอบคุณคณาจารย์ นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไปทุกท่านที่ให้ความสนใจร่วมส่งบทความเผยแพร่ ในวารสารนวัตกรรมการบริหารและการจัดการศึกษา และขอขอบคุณกองบรรณาธิการ ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

ดร.ศิวาพัชญ์ บำรุงเศรษฐพงษ์
บรรณาธิการ

สารบัญ (Content)

	หน้า
กองบรรณาธิการ (Editorial Board)	(1)
บทบรรณาธิการ (Editorial)	(3)
การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาด้านการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.....	1
ธนาวัฒน์ น้อยไธสง, ขวัญชนก น้อยไธสง	
การพัฒนาครูผู้สอนโดยใช้คู่มือการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามกรอบ CEFR ระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการนิเทศรูปแบบออนไลน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2.....	12
นิษฐ์จุฬ่า พิระชัยภาวงศ์	
ผลการใช้แอปพลิเคชันไลน์ติดตามผู้เรียนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชา ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย.....	25
ณัฐกิตติ์ สุวรรณวัฒน์	
นวัตกรรมทางเทคโนโลยีการจัดการธุรกิจและการตลาดในศตวรรษที่ 21.....	34
อรรณเดช สรสุชาติ	
หลักสูตรที่เน้นผลลัพธ์: แนวทางใหม่สำหรับหลักสูตรอาชีวศึกษา.....	46
ฮะฟีซุดดีน เจมะ	
ภาคผนวก	
หลักเกณฑ์การเสนอบทความและคำแนะนำสำหรับผู้นิพนธ์.....	57

การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาด้านการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน
โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
An assessment of the needs is necessary for the development
of teacher learning management at Demonstration School
of Rajabhat Rajanagarindra University

ธนาวัฒน์ น้อยไธสง¹ ขวัญชนก น้อยไธสง²

Thanawat Noythisong, Kwanchanok Noithisong

¹โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
Demonstration School of Rajabhat Rajanagarindra University Faculty of Education,
Rajabhat Rajanagarindra University

Corresponding Author e-mail: thanawat.noy@gmail.com

²โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
Demonstration School of Rajabhat Rajanagarindra University, Faculty of Education,
Rajabhat Rajanagarindra University

e-mail: khwan.nok1@gmail.com

Received: 2023-01-07 Revised: 2023-03-14 Accepted: 2023-03-18

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาด้านการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ 2) จัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาด้านการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ และ 3) เสนอแนวทางการพัฒนาด้านการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ กลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอนในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ จำนวน 60 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูผู้สอน และแบบวัดเจตคติ วิเคราะห์ข้อมูลใช้ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการวิเคราะห์เนื้อหา และการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านความรู้และพฤติกรรม ครูผู้สอนมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาเรื่องการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน และการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางสะเต็ม ด้านเจตคติ ครูมีเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้ในระดับค่อนข้างดี ร้อยละ 49.88 2) ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูผู้สอนด้านการจัดการเรียนรู้จากมากไปน้อย คือ ด้านพฤติกรรม ด้านความรู้ และด้านเจตคติ ตามลำดับ 3) แนวทางการพัฒนา

ครูผู้สอนจากผลการประเมินความต้องการจำเป็น มีประเด็น การพัฒนา คือ การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน การจัดการเรียนรู้ตามแนวทาง สะเต็มศึกษา โดยครูผู้สอนเรียนรู้ด้วยการศึกษาด้วยตนเอง ศึกษาจากเพื่อนครู และวิทยากร ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนครู ผู้บริหารควรให้การสนับสนุน ส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเอง

คำสำคัญ (Keywords): การประเมินความต้องการจำเป็น; การพัฒนาด้านการจัดการเรียนรู้; โรงเรียนสาธิต

Abstract

The purposes of this study were (1) to assess the needs for teacher development on learning management; (2) to sort of the needs for teacher development on learning management; and (3) to guideline for teacher development on learning management at Demonstration School of Rajabhat Rajanagarindra University. The sample consists of teachers from Demonstration School of Rajabhat Rajanagarindra University. There were 60 subjects chosen by cluster sampling. The instruments used in this study included the questionnaire of the needs for teacher development and the attitude test developed by researcher. The data were statistically analyzed by using the frequency, percentage, mean, and sort of priority setting of the needs for teacher development. The results of the study were as follows: 1) The teacher s' needs on knowledge for development on learning management were classroom action research, Phenomenon-based learning and using STEM Education. The teachers' attitudes toward the learning management were at a moderate level of 49.88 percent. 2) The sort of the needs for teacher development on learning management were behavior, knowledge, and attitudes respectively. 3) Guidelines for teachers' knowledge to develop learning management in teaching were self-learning activities, conclusion, and classroom action research. The learning management on behavior should relate with background knowledge, encourage the students in learning participation, use research in classroom and evaluate from authentic assessment.

Keywords: An assessment of the needs; development of learning management; Demonstration School

บทนำ (Introduction)

การศึกษามีความสำคัญต่อมนุษย์เป็นอย่างมาก คำกล่าวที่ว่าการศึกษาคือชีวิต และชีวิตคือการศึกษาคำกล่าวเช่นนี้ยังคงเป็นความจริงอยู่ตลอดไป ชีวิตมนุษย์ตั้งแต่เริ่มปฏิสนธิในครรภ์มารดาเริ่มมีการศึกษาบ้างแล้ว การศึกษาของมนุษย์จะเริ่มอย่างจริงจังก็ต่อเมื่อชีวิตได้เริ่มสัมผัสโลกและจะต้อง

ศึกษาอยู่ตลอดไปจนกว่าชีวิตจะจากโลกนี้ไป การศึกษาจึงมีความสำคัญต่อบุคคล สังคมประเทศชาติ และต่อโลกเป็นอย่างยิ่ง อาจจะกล่าวได้ว่า "ตราบดีที่โลกยังมีมนุษย์ไม่สิ้นสุดการศึกษาต้องอาศัย" เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะมนุษย์ที่อาศัยโลกอยู่จะต้องอาศัยกระบวนการทางการศึกษาสำหรับการพัฒนาตน เมื่อสมาชิกของสังคมได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพแล้ว สังคมและประเทศชาติรวมทั้งโลกด้วยก็จะได้รับการพัฒนาต่อไปด้วย จะเห็นได้ว่าการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญและมีความจำเป็นต่อมนุษย์ทุกคน สิ่งที่ขาดไม่ได้สำหรับการศึกษานั้นคือ ครู ไม่ว่าจะเป็นอดีต ปัจจุบันหรืออนาคตครูย่อมมีความสำคัญต่อสังคม ประเทศชาติและแม้แต่โลก กล่าวคือ ตราบดีที่สังคมมนุษย์ยังสามารถผลิตสมาชิกใหม่ให้สังคม ความต้องการครูก็จะมีอยู่ตลอดไปมีข้อจำกัดอยู่แต่เพียงในเรื่องจำนวนและความสามารถของครูในด้านต่าง ๆ ทั้งนี้เพราะปัจจุบันโลกได้พัฒนาไปมากเช่นเดียวกัน (ชาพิยัน อูมา, 2557)

คุณภาพของครูเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งต่อการสร้างคุณภาพการศึกษา สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา เป็นองค์กรวิชาชีพที่มีบทบาทในการกำหนดมาตรฐานวิชาชีพ ได้กำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ และคุณภาพที่พึงประสงค์สำหรับผู้ที่ประกอบอาชีพเพื่อให้เกิดคุณภาพในการปฏิบัติงาน ประกอบด้วยมาตรฐานความรู้ และประสบการณ์วิชาชีพ เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ของผู้ที่จะประกอบวิชาชีพทางการศึกษา มาตรฐานการปฏิบัติงาน เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในวิชาชีพให้เกิดผลเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดโดยมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความชำนาญในการประกอบวิชาชีพ ทั้งความชำนาญเฉพาะด้านและความชำนาญตามลำดับคุณภาพของมาตรฐานการปฏิบัติงาน หรืออย่างน้อยต้องมีการพัฒนาตามเกณฑ์ที่กำหนดว่ามีความรู้ ความสามารถ และความชำนาญเพียงพอที่จะดำรงสภาพของการประกอบวิชาชีพต่อไป และมาตรฐานการปฏิบัติตน เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับการประพฤติตนของผู้ประกอบวิชาชีพ โดยมีจรรยาบรรณวิชาชีพเป็นแนวทางและข้อพึงระวังในการประพฤติปฏิบัติเพื่อดำรงไว้ซึ่งชื่อเสียง ฐานะ เกียรติ และศักดิ์ศรีของวิชาชีพ (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2552)

โรงเรียนทุกแห่งเป็นองค์กรที่ควรได้รับการพัฒนาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning organization) องค์กรแห่งการเรียนรู้เป็นองค์กรที่ใช้ความรู้เป็นฐานของการพัฒนาเป็นองค์กรที่เปิดกว้างสำหรับการเปลี่ยนแปลงและสนับสนุนการเรียนรู้ การปรับตัวและการปรับปรุงเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เป็นองค์กรที่ต้องการความรู้ การถ่ายโยงความรู้ และการใช้กระบวนการสืบค้นเชิงประเมิน (evaluative inquiry) ในการกระตุ้นและสนับสนุนกระบวนการตั้งคำถามการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล และการใช้สิ่งที่ค้นพบในการจัดการกับประเด็นปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในองค์กร และไม่ว่าจะเป็นองค์กรใดก็ตามวัฒนธรรม (culture) เป็นส่วนขององค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อม และเป็นฐานของการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ การทำให้บุคคลในองค์กรมีความเชื่อและทัศนคติที่ดีต่อการพัฒนาตนเองและองค์กร จะช่วยทำให้เกิดการใช้ความรู้และข้อมูลสารสนเทศเพื่อการปรับปรุงการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ และเป็นสิ่งที่ต้องทำให้เกิดขึ้นอย่างยั่งยืนจนเป็นวัฒนธรรมองค์กร วัฒนธรรมองค์กรจะเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการยอมรับเสี่ยง เกิดการเรียนรู้จากข้อผิดพลาด และเกิด

บรรยากาศของความไว้วางใจและความกล้าที่จะเปลี่ยนแปลง (Preskill & Torres 1999 อ้างถึงใน Botcheva, White, & Hufiman, 2002)

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ เป็นหน่วยงานในกำกับคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ โดยมีวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ เป็นสถานที่ทดลอง ศึกษา และวิจัยในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล เป็นแหล่งเรียนรู้และฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ เป็นหน่วยงานในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ซึ่งต้องพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยมีจุดเน้นคือ พัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีคุณธรรม จริยธรรม ดำรงชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง และพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกระดับให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง ตลอดจนเกิดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน ในการพัฒนาครูผู้สอนด้านการจัดการเรียนรู้ ให้ประสบผลสำเร็จ มีคุณค่าต่อครู รวมทั้งคุ้มค่าต่อการลงทุนขององค์กร จะต้องมีการเสนอเทศที่สะท้อนถึงความต้องการที่แท้จริง ขั้นตอนที่สำคัญที่จะได้สารสนเทศที่จะนำไปสู่การพัฒนาครู คือ การประเมินความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) การประเมินความต้องการจำเป็น เป็นกระบวนการที่เป็นระบบซึ่งใช้เพื่อกำหนดความแตกต่างระหว่างสภาพที่มุ่งหวังกับสภาพที่เป็นอยู่จริง เน้นที่ความแตกต่างของผลลัพธ์ (Outcome Gaps) จากนั้นมีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความแตกต่างนั้น แล้วเลือกความต้องการจำเป็นที่สำคัญมาแก้ไข (สุมิต ว่องวานิช, 2562) การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน เพื่อให้ได้สารสนเทศที่ช่วยวางแผนการดำเนินงานพัฒนาครูหรือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ สอดคล้องกับสภาพที่เกิดขึ้นจริง เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจปรับปรุงแก้ไข การทำแผนพัฒนาการดำเนินงานด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ ในด้านความรู้ พฤติกรรม และเจตคติการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ได้ความต้องการจำเป็นอย่างแท้จริง นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของครูผู้สอนที่ตรงเป้าหมาย

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์
2. เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์
3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประกอบด้วย ครูผู้สอนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ ปีการศึกษา 2565 ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 63 คน ได้มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 100

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ ใช้เครื่องมือ 2 ฉบับ คือ 1) แบบสอบถามความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน ด้านการจัดการเรียนรู้ แบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลของครูผู้สอนเป็นแบบตรวจสอบรายการ โดยสอบถามระดับการศึกษา และกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอน ตอนที่ 2 ความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ความรู้ในการจัดการเรียนรู้ จำนวน 30 ข้อ เป็นคำถามที่มีลักษณะแบบใช่/ไม่ใช่ ที่ตอบถูกให้คะแนนเป็น 1 และตอบผิดให้คะแนนเป็น 0 และส่วนที่ 2 พฤติกรรมในการจัดการเรียนรู้ จำนวน 30 ข้อ เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ และ 2) แบบวัดเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้สร้างโดยใช้วิธีของลิเคิร์ท จำนวน 20 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ เพื่อนำเครื่องมือไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับครูผู้สอน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ ได้รับการตอบกลับแบบสอบถามและแบบวัดเจตคติคืน จำนวน 63 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการตรวจให้คะแนน และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถามความต้องการจำเป็นในการพัฒนาด้านการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ นำเสนอในรูปของตารางประกอบการบรรยาย

ตอนที่ 2 ความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนรู้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์จัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาด้านการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน ด้านการจัดการเรียนรู้ในภาพรวม โดยใช้สูตร Modified Priority Needs Index (PNI_{Modified}) (สุวิมล ว่องวาณิช, 2562) วิเคราะห์เนื้อหาในส่วนที่เป็นคำถามปลายเปิด

แบบวัดเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการนับคะแนนรวม และร้อยละ

ผลการวิจัย (Research Results)

ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์

1.1 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูผู้สอน ด้านความรู้ในการจัดการเรียนรู้พบว่าครูผู้สอนมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาเรื่องจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เป็นลำดับที่ 1 การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเพื่อฝึกทักษะการคิด เป็นลำดับที่ 2 การจัดการเรียนรู้ตามแนวทางสะเต็มศึกษา และการประเมินผลการเรียนรู้ทั้งผลงานและกระบวนการ เป็นลำดับที่ 3 ประเมินผลการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงและจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนสรุปความรู้ได้ด้วยตนเอง เป็นลำดับที่ 4 และการจัดการเรียนรู้แบบค้นพบเพื่อฝึกทักษะการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา เป็นลำดับที่ 5

1.2 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูผู้สอนด้านพฤติกรรมในการจัดการเรียนรู้ พบว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาด้านพฤติกรรมในการจัดการเรียนรู้เรื่องจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเพื่อค้นหาความรู้อย่างเป็นระบบเป็นลำดับที่ 1 การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการบูรณาการเพื่อบูรณาการสาระความรู้ด้านต่าง ๆ เป็นลำดับที่ 2 การประเมินผลการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงเป็นลำดับที่ 3 การจัดการเรียนรู้โดยใช้โมเดลซิปปาเพื่อให้นักเรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองและมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เป็นลำดับที่ 4 และการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อฝึกทักษะการจัดการ เป็นลำดับที่ 5

1.3 ผลการวัดเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้ในระดับค่อนข้างดี ร้อยละ 49.88

ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ พบว่าในภาพรวมครูผู้สอนมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาด้านพฤติกรรมในการจัดการเรียนรู้เป็นลำดับที่ 1 ด้านความรู้ในการจัดการเรียนรู้เป็นลำดับที่ 2 และด้านเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้เป็นลำดับสุดท้าย แสดงว่า ครูผู้สอนมีความต้องการจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาด้านพฤติกรรมในการจัดการเรียนรู้ก่อนด้านอื่น ๆ รายละเอียดปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการจัดอันดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์

การประเมินความต้องการจำเป็น	I	I - D	PNI _{Modified}	ลำดับ
ด้านความรู้ในการจัดการเรียนรู้	30	9.21	0.44	2
ด้านพฤติกรรมในการจัดการเรียนรู้	4.55	1.44	0.46	1
ด้านเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้	100	18.19	0.22	3

แนวทางการพัฒนาครูผู้สอนด้านการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูผู้สอนข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาครูผู้วิจัยสรุปเป็นแนวทางการพัฒนาครูผู้สอนด้านการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ จากผลการประเมิน 3 ด้าน คือ ความรู้ พฤติกรรม และเจตคติ เป็นแนวทางการพัฒนาครูผู้สอนด้านความรู้ และพฤติกรรม ตามประเด็นที่ศึกษา 4 ประเด็น ดังนี้

1) หลักการจัดการเรียนรู้ ควรพัฒนาครูผู้สอนให้จัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน เน้นให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็นแก้ปัญหาเป็น ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนและดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สัมพันธ์กับประสบการณ์เดิมของผู้เรียน

2) บทบาทครูผู้สอนในการจัดการเรียนรู้ ควรพัฒนาครูผู้สอนให้จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนสรุปความรู้ได้ด้วยตนเอง และกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการเรียนรู้

3) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรพัฒนาครูผู้สอนให้จัดการเรียนรู้ปรากฏการณ์เป็นฐาน และจัดการเรียนรู้ตามแนวทางสะเต็มศึกษา

4) การวัดและประเมินผล ควรพัฒนาครูผู้สอนให้ประเมินผลการเรียนรู้ทั้งผลงานและกระบวนการและประเมินผลการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง

การพัฒนาครูผู้สอนตามประเด็นที่ผู้วิจัยวิเคราะห์จากความต้องการจำเป็นและข้อเสนอการพัฒนาครู พบว่าการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ควรทำควบคู่ไปกับการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียน ครูผู้สอนสามารถเรียนรู้และลงมือปฏิบัติด้วยตนเองด้วยการศึกษาด้วยตนเอง ศึกษาจากเพื่อนครู และร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนครู นอกจากนั้นโรงเรียนจัดสรรงบประมาณการพัฒนาครูผู้สอนอย่างเพียงพอ และตรงกับความต้องการอย่างแท้จริง เปิดโอกาสให้ครูผู้สอนศึกษาหาความรู้ในเรื่องที่สนใจ ผู้บริหารควรให้การสนับสนุน ส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเอง โดยจัดให้มีการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการให้ครูผู้สอนมีความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ศึกษาดูงาน สร้างเครือข่ายหรือกลุ่ม ครูผู้สอนแลกเปลี่ยน เรียนรู้ พัฒนาการจัดการเรียนรู้ นิเทศติดตามและประเมินผลการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

1. การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน ผู้วิจัยได้ประเมิน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านพฤติกรรม และด้านเจตคติ ซึ่งมีประเด็นการศึกษา 4 ประเด็น คือ

1.1 หลักการจัดการเรียนรู้ จากการวิเคราะห์ผลการประเมินความต้องการจำเป็นด้านความรู้และพฤติกรรมให้สอดคล้องกัน คือจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนสามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง และให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม เพราะเป็นสิ่งสำคัญลำดับเบื้องต้นของการเรียนรู้ที่ดี การได้ลงมือทำ ได้ฝึกปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ เลือกเรื่องที่จะเรียน วางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนโดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ใช้กระบวนการกลุ่ม จะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจอย่างแท้จริง นอกจากนั้นครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สัมพันธ์กับประสบการณ์เดิมของผู้เรียน เพราะประสบการณ์เดิมหรือความรู้เดิมเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้เรื่องใหม่ได้อย่างสะดวก รวดเร็ว สอดคล้องกับประภา ธาณิรัตน์ (2550) ที่กล่าวว่าครูเป็นผู้วางแผนร่วมกับผู้เรียนจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ กระตุ้น ทำทนาย ให้กำลังใจ สำรวจความต้องการของผู้เรียนโดยการซักถามสังเกต สัมภาษณ์ หรือทำแบบทดสอบก่อนเรียนเพื่อกระตุ้นความสนใจ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตจริงและให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงให้มากที่สุด

1.2 บทบาทครูผู้สอนในการจัดการเรียนรู้ จากการวิเคราะห์ผลการประเมินความต้องการจำเป็น พบว่าครูผู้สอนต้องการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนสรุปความรู้ได้ด้วยตนเอง เพราะการที่ผู้เรียนสรุปความรู้ได้ด้วยตนเอง แสดงถึงความเข้าใจในสิ่งที่ได้เรียนมา การเรียนรู้ต้องให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง ดังนั้นบทบาทของครูผู้สอนในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนสามารถสรุปความรู้ได้ด้วยตนเองนั้นมีอยู่หลายประการ เช่น เปิดโอกาสให้ผู้เรียนทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง สังเกต สำรวจ มีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน เช่น แนะนำ ใช้คำถาม จัดการเรียนเรียนรู้หลากหลายรูปแบบให้เหมาะสมกับเนื้อหาสาระ สอดคล้องกับเอียน สมิต และอนงค์ วิเศษสุวรรณ (2550) ที่กล่าวว่าบทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ครูผู้สอนจะใช้เวลาไม่มากให้ข้อมูลเบื้องต้น เวลาส่วนใหญ่จะให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรม เช่น อภิปรายกลุ่มย่อย ศึกษาข้อมูลจากตาราง ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต ระดมความคิด สร้างโครงการ ผลิตผลงาน การแสดงบทบาทสมมติ การแก้ปัญหา โดยให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วมมากกว่าการเรียนแบบรับฟังหรือรับรู้จากสิ่งที่ครูสอน การเรียนเช่นนี้นักเรียนจะเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองจนสามารถสรุปเป็นองค์ความรู้ของตนเองได้

1.3 การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จากการวิเคราะห์ผลการประเมินความต้องการจำเป็น พบว่าครูผู้สอนต้องการพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน ซึ่งสอดคล้องกับตะวัน ไชยวรรณ และกุลธิดา นกุลธรรม (2564) กล่าวว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นโดยประเทศฟินแลนด์ ภายใต้แนวคิดการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติและค้นหาคำตอบตามความสนใจโดยใช้สถานการณ์ในโลกแห่งความจริงเป็นประเด็นกระตุ้นการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานมีลักษณะสำคัญที่เน้นการสอนแบบบูรณาการเป็นองค์รวม ใช้ความรู้ข้ามศาสตร์ให้ผู้เรียนเข้าใจสถานการณ์ที่เกิดขึ้นตามสภาพจริงผ่านกระบวนการวิเคราะห์ปัญหาและแก้ปัญหาแบบร่วมมือ มีความสอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนสามารถประยุกต์ความรู้เพื่อแก้ปัญหาหรือสร้างสรรค์ประโยชน์ และสามารถปรับเปลี่ยนแนวทางในการหาคำตอบได้ตามสถานการณ์

1.4 การวัดและประเมินผลทั้งในด้านความรู้ และพฤติกรรม แนวทางที่ควรพัฒนาคือการประเมินผลการเรียนรู้ทั้งผลงานและกระบวนการ ประเมินผลการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ซึ่งการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบันจัดให้มีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย มีข้อดีคือสามารถวัดและประเมินผลผู้เรียนได้ตรงตามสภาพความเป็นจริง การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ครูผู้สอนต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการจัดการเรียนการสอนให้มีความสัมพันธ์ เชื่อมโยงและสอดคล้องกัน ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กล่าวถึงการวัดและประเมินผล การเรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม ควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้อย่างเป็นกระบวนการที่ให้ผู้สอนใช้พัฒนาคุณภาพของผู้เรียน เพราะจะช่วยให้ได้ข้อมูลที่แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้าและความสำเร็จทางการเรียน รวมทั้งเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ ดังนั้นการประเมินความต้องการจำเป็นและการจัดลำดับความต้องการจำเป็นที่ได้กล่าวมาทำให้ทราบ

ว่าการพัฒนาครูผู้สอนด้านการจัดการเรียนรู้ ควรพัฒนาด้านพฤติกรรม ความรู้และเจตคติ การพัฒนาบุคลากรครูเป็นการปรับปรุงในลักษณะกระบวนการเสริมสร้างและเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานให้เพิ่มพูน ความรู้ ความสามารถมีศักยภาพ ทักษะประสบการณ์ รวมทั้งเจตคติ ค่านิยมที่ดีในการทำงานได้รับการเพิ่มขวัญและกำลังใจ ความเชื่อมั่น ตลอดจนการรับแนวคิดใหม่ในการปฏิบัติงาน ที่สอดคล้องกับงานในหน้าที่ที่ต้องกระทำและรับผิดชอบให้ดียิ่งขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับจำลอง ราชโยธา (2552) ที่กล่าวว่าการพัฒนาครูผู้สอนเป็นการดำเนินงานที่เป็นระบบ เพื่อเพิ่มพูนส่งเสริม ให้ครูผู้สอนมีความรู้ ทักษะความสามารถในการนำความรู้ไปใช้ และเจตคติจะทำให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล บรรลุตามเป้าหมายขององค์กร โดยที่ครูผู้สอนต้องมีความต้องการพัฒนาตนเองเป็นพื้นฐาน ในการพัฒนาครูผู้สอนด้านการจัดการเรียนรู้ก็เช่นเดียวกันควรพัฒนาครูผู้สอนทั้งด้านความรู้ พฤติกรรม และเจตคติที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนเป็นส่วนสำคัญในการทำให้การจัดการเรียนรู้ประสบผลสำเร็จได้ตามแนวคิด

2. การจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูผู้สอนด้านการจัดการเรียนรู้ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินความต้องการจำเป็นทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ในการจัดการเรียนรู้ ด้านพฤติกรรมในการจัดการเรียนรู้ และด้านเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้ พบว่า ครูผู้สอนมีความต้องการจำเป็นในด้านพฤติกรรมในการจัดการเรียนรู้เร่งด่วนที่สุด รองลงมาคือด้านความรู้ในการจัดการเรียนรู้ และด้านเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้ แสดงให้เห็นว่าครูผู้สอนมีความรู้ในระดับมากและมีเจตคติที่ค่อนข้างดีต่อการจัดการเรียนรู้ แต่ยังไม่นำความรู้ที่มีไปปฏิบัติจริง ทำให้ความต้องการจำเป็นในด้านพฤติกรรมในการจัดการเรียนรู้ต้องพัฒนาเร่งด่วนที่สุดซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของจำลอง ราชโยธา (2552) พบว่าในภาพรวมครูผู้สอนมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้คือวิเคราะห์ในด้านพฤติกรรมมากที่สุดและด้านความรู้รองลงมา ส่วนด้าน

เจตคติมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาน้อยที่สุด เมื่อศึกษาลึกลงไปในรายละเอียดด้านพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ พบว่าครูมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้การวิจัยเพื่อให้ผู้เรียนสามารถค้นคว้าหาความรู้อย่างเป็นระบบ และการใช้กระบวนการบูรณาการสาระความรู้ด้านต่าง ๆ ที่เป็นเช่นนี้เพราะครูยังจัดการเรียนการสอนแบบเดิมที่เน้นเนื้อหามากกว่าการจัดกระบวนการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ที่ตื้นเขินควรจัดให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง เน้นความสำคัญของกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ความสำคัญของความรู้เดิม ผู้เรียนต้องลงมือปฏิบัติจริง ค้นหาความรู้ด้วยตนเองจนค้นพบความรู้ ครูผู้สอนมีหน้าที่จัดกระบวนการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสังเกต สำรวจ ใช้กระบวนการกลุ่ม ประเมินและตรวจสอบความคิด การปฏิบัติ การแก้ปัญหา สอดคล้องกับทฤษฎี ขัมมณี (2554) ที่กล่าวว่าการจัดการเรียนรู้แต่ละรูปแบบ เช่น การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ การจัดการเรียนรู้โดยใช้โมเดลซิปปา และการจัดการเรียนรู้แบบค้นพบมีความแตกต่างกันในรายละเอียด แต่สิ่งที่เหมือนกันคือต้องการให้ผู้เรียนสามารถสรุปความรู้ได้ด้วยตนเอง

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยพบว่าครูมีความต้องการจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องพัฒนาในด้านพฤติกรรมในการจัดการเรียนรู้ ดังนั้นโรงเรียนสามารถนำสารสนเทศที่ค้นพบนี้ไปใช้ประกอบการพิจารณา และดำเนินการในด้านการตัดสินใจ การวางแผนตลอดจนกำหนดนโยบายในการพัฒนาบุคลากรครูในโรงเรียนให้สามารถจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ข้อมูลที่นำมาสร้างข้อคำถามในแบบสอบถามและแบบวัดเจตคติในครั้งนี้ได้จากการศึกษาเอกสารและเอกสารที่เกี่ยวข้องเท่านั้น ในการวิจัยครั้งต่อไปควรนำข้อมูลจากกระบวนการกลุ่ม การสนทนากลุ่ม วิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมมาเสริมเพิ่มเติมเพื่อนำข้อมูลหรือข้อสรุปที่ได้มาสร้างข้อคำถามในแบบสอบถามให้ครอบคลุมต่อไป

2. หลังจากประเมินความต้องการจำเป็นและครูผู้สอนได้รับการพัฒนาแล้ว ควรมีการวิจัยติดตามผลการพัฒนาครูผู้สอนด้านการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ทราบว่ามีการพัฒนาตามสภาพที่ควรจะเป็นหรือไม่

3. ควรมีการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูผู้สอนด้านอื่น ๆ ของโรงเรียน

เอกสารอ้างอิง (References)

ชาพิยัน อูมา. (2557). ความสำคัญของการศึกษา และครูในการสร้างสันติสุขในสังคมไทย. สืบค้น ธันวาคม 2565, จาก <http://soleehi.blogspot.com/>.

- “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542” (2542, 19 สิงหาคม) ราชกิจจานุเบกษาเล่ม 116 ตอนที่ 74ก หน้า 45-46.
- ตะวัน ไชยวรรณ และกุลธิดา นกุลธรรม. (2564). การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน : การเรียนรู้แบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมความรู้ของผู้เรียนในโลกแห่งความจริง. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 15(2), 251-263.
- จำลอง ราชโยธา. (2552). การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูผู้สอนในการจัดการเรียนรู้คิดวิเคราะห์ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ถนอมจิตต์ ขุทตะกะพันธ์. (2546). การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาความรู้และทักษะของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา แคมมณี. (2554). ศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประภา ธาณรัตน์. (2550). บทบาทครูในยุคปฏิรูปการเรียนรู้. วารสารรามคำแหง มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 24(1), 120.
- พัชรี ชันอาสาสะวะ. (2544). การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูผู้สอนด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2544). การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ : แนวคิด วิธี และเทคนิคการสอน 1. กรุงเทพฯ: เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป แมนเนจเม้นท์.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2562). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นังงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). รายงานการศึกษาไทยในเวทีโลก พ.ศ.2549. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เอียน สมิต และอนงค์ วิเศษสุวรรณ. (2550). การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา., 18(2), 1 – 10.
- Botcheva, L., White, C.R., & Huffman, L.C. (2002). Learning culture and outcomes measurement practices in community agencies. American Journal of Evaluation, 23(4), 421-434.

การพัฒนาครูผู้สอนโดยใช้คู่มือการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามกรอบ CEFR ระดับชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการนิเทศรูปแบบออนไลน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

The Development of Teachers' Competencies through an Active
Learning Instructional Manual Based on CEFR Framework for Grade 9
Students Using Online Supervision under The Secondary Educational
Service Area Office Bangkok 2

นิษฐา พิระชัยภาวงศ์¹

Nittha Peerachaipawong

¹ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2

Supervisor, The Secondary Educational Service Area Office Bangkok 2

Corresponding author e-mail: nitthapee@gmail.com

Received: 2023-02-08 Revised: 2023-02-20 Accepted: 2023-02-25

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ผลการดำเนินงานการพัฒนาครูผู้สอนโดยใช้คู่มือการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามกรอบ CEFR ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการนิเทศรูปแบบออนไลน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 และ 2) ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียนที่ครูจัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามกรอบ CEFR ด้วยการนิเทศรูปแบบออนไลน์ กลุ่มเป้าหมาย คือ 1) ครูผู้ช่วย จำนวน 30 คน และ 2) นักเรียนจากกลุ่มเป้าหมายที่ 1 จำนวน 30 คน โดยการคัดเลือกนักเรียน กลุ่มละ 10 คน (เก่ง, ปานกลาง, อ่อน) โดยเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย 1) คู่มือการจัดการเรียนรู้ 2) แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจ 3) แบบประเมินพฤติกรรมการสอนของครู 4) แบบประเมินพฤติกรรมของนักเรียน 5) แบบประเมินความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อคู่มือการจัดการเรียนรู้ และ 6) แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ สถิติที่ใช้ใน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ T-test ผลการศึกษา พบว่า 1) ครูมีมีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.23/ 82.44 ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจของครูผู้สอนก่อนและหลังการใช้คู่มือ พบว่า หลังใช้คู่มือ ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจคู่มือ ผลการประเมินความพึงพอใจของครูผู้สอนต่อคู่มือในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และผลการประเมินพฤติกรรมการสอน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังเรียน โดยใช้คู่มือการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามกรอบ CEFR แตกต่างกัน และผลการประเมินความพึงพอใจและพฤติกรรมของนักเรียนรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ (Keywords): การจัดการเรียนรู้เชิงรุก; การนิเทศ; สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

Abstract

This research article aimed to study: 1) the implementation results of teacher development using an active learning instructional manual based on the CEFR framework for Grade 9 students through online supervision under the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 2, and 2) the learning outcomes of students taught by teachers who implemented active learning based on the CEFR framework through online supervision. The target groups consisted of: 1) 30 assistant teachers and 2) 30 students selected from the first target group's classes. Student selection was conducted through purposive sampling, with 10 students from each achievement level (high, moderate, and low). The research instruments comprised: 1) an instructional manual, 2) a knowledge and understanding assessment test, 3) a teacher behavior assessment form, 4) a student behavior assessment form, 5) a teacher satisfaction assessment form for the instructional manual, and 6) a student satisfaction assessment form for learning management. The statistics used for data analysis included percentage, mean, standard deviation, and t-test. The findings revealed that 1) The instructional manual achieved an efficiency level of 81.23/82.44, which exceeded the prescribed criteria. The comparison of teachers' knowledge and understanding before and after using the manual showed significant improvement. The overall teacher satisfaction with the manual was rated at a high level, and the teaching behavior assessment results were also at a high level. 2) Students' academic achievement before and after learning through the CEFR-based active learning instructional manual showed significant differences. The overall assessment of student satisfaction and behavior was rated at a high level.

Keywords: Active Learning; Supervision; The Secondary Educational Service Area Office Bangkok 2

บทนำ (Introduction)

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 กำหนดเป้าหมายด้านนักเรียน (Learner Aspirations) มุ่งพัฒนานักเรียนทุกคนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และกำหนดยุทธศาสตร์ที่ 2 การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัย และนวัตกรรม เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนานักเรียนด้านทักษะการสื่อสาร

ภาษาอังกฤษเป็นอย่างมาก (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) สอดคล้องกับนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ที่มีจุดเน้นให้นักเรียน เรียนรู้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ และปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ที่ส่งเสริมการวางรากฐานให้นักเรียนใช้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ และต่อยอดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้กำหนดแนวปฏิบัติในการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ โดยใช้กรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรปมาใช้ (The Common European Framework of Reference for Languages : CEFR) เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษมีทิศทางในการดำเนินการที่เป็นเอกภาพ มีเป้าหมายและการพัฒนาที่เทียบเคียงได้กับมาตรฐานสากล (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557)

นักเรียนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ทำให้คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบ O-NET ของนักเรียนทั่วประเทศในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2561, 2562 และ 2563 วิชาภาษาอังกฤษ สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 29.81, 33.75 และ 33.67 ตามลำดับ ซึ่งอยู่ในระดับที่น่าห่วงใย เพราะยังต่ำกว่าเกณฑ์ร้อยละ 50 สอดคล้องกับผลการทดสอบ O-NET ของนักเรียนภายในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2561, 2562 และ 2563 วิชาภาษาอังกฤษ สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร ที่ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 35.82, 42.05 และ 45.13 ตามลำดับ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2, 2566) ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ร้อยละ 50 เช่นกัน

ช่วงปลายปี พ.ศ. 2562 ถึงปี 2564 ได้เกิดการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ซึ่งทวีความรุนแรงของการแพร่ระบาดมากขึ้น และเกิดการขยายการแพร่ระบาดเป็นวงกว้างขึ้นเรื่อย ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกิดการแพร่ระบาดในสถานศึกษา สถานการณ์นี้ส่งผลกระทบต่อภาคการศึกษา และมาตรการหนึ่งที่ป้องกันการแพร่ระบาดดังกล่าวนี้ คือ การเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) ก่อให้เกิดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ขึ้น และการนิเทศรูปแบบออนไลน์ยังมีความสำคัญมากยิ่งขึ้น เพราะสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นตัวเชื่อมที่ดีที่สุดระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษาในฐานะศึกษานิเทศก์ ซึ่งรับผิดชอบกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จึงมุ่งศึกษาการพัฒนาครูผู้สอนโดยใช้คู่มือการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามกรอบ CEFR ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการนิเทศรูปแบบออนไลน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

กรุงเทพมหานคร เขต 2 ซึ่งรายงานผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการนิเทศและพัฒนากิจการการเรียนรู้ภาษาอังกฤษต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อรายงานผลการดำเนินงานการพัฒนาครูผู้สอนโดยใช้คู่มือการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามกรอบ CEFR ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการนิเทศรูปแบบออนไลน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ประกอบด้วย

1.1 ประสิทธิภาพของคู่มือการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามกรอบ CEFR ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการนิเทศรูปแบบออนไลน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

1.2 ผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจการใช้คู่มือการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามกรอบ CEFR ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการนิเทศรูปแบบออนไลน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ของครูผู้สอน

1.3 ความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อคู่มือการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามกรอบ CEFR ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการนิเทศรูปแบบออนไลน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

1.4 พฤติกรรมการสอนของครูผู้สอนในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามกรอบ CEFR ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการนิเทศรูปแบบออนไลน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

2. เพื่อศึกษาผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียนที่ครูผู้สอนได้จัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามกรอบ CEFR ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการนิเทศรูปแบบออนไลน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ประกอบด้วย

2.2.1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในการเรียนรู้เชิงรุก ตามกรอบ CEFR ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการนิเทศรูปแบบออนไลน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

2.2.2 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อครูผู้สอนที่ใช้คู่มือการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามกรอบ CEFR ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการนิเทศรูปแบบออนไลน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

2.2.3 พฤติกรรมของนักเรียนที่ได้เรียนรู้เชิงรุก ตามกรอบ CEFR ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการนิเทศรูปแบบออนไลน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.1 คู่มือการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามกรอบ CEFR ของระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีเนื้อหาทั้งหมด 6 บท ได้แก่

บทที่ 1 บทนำ

บทที่ 2 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามกรอบ CEFR

บทที่ 3 การวิเคราะห์ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระ
ภาษาต่างประเทศพุทธศักราช 2551 และ กรอบความสามารถทาง
ภาษาสากล CEFR ด้านการฟังและการพูด

บทที่ 4 การออกแบบหน่วยการเรียนรู้เชิงรุก ตามกรอบ CEFR

บทที่ 5 การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามกรอบ CEFR

บทที่ 6 การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้

2. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

ระยะที่ 1 การพัฒนาคู่มือการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามกรอบ CEFR ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการนิเทศรูปแบบออนไลน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 มีผู้ให้ข้อมูลจำนวน 9 คน และผู้พิจารณาและตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม จำนวน 3 คน

ระยะที่ 2 การประเมินผลการพัฒนาครูผู้สอนโดยใช้คู่มือการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามกรอบ CEFR ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการนิเทศรูปแบบออนไลน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

3. ขอบเขตด้านประชากร และกลุ่มเป้าหมาย

3.1 ขอบเขตด้านประชากร คือ ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำนวน 117 คน และนักเรียนจากกลุ่มดังกล่าวจำนวน 21,912 คน

3.2 กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย 2 กลุ่มดังนี้

3.2.1 กลุ่มเป้าหมายที่ 1 ครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจง (Purposive sampling) มีคุณสมบัติ 1) ดำรงตำแหน่งครูผู้ช่วย 2) สมัครใจเข้ารับการพัฒนาโดยใช้คู่มือการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามกรอบ CEFR ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการนิเทศรูปแบบออนไลน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตลอดการศึกษา และ 3) สถานศึกษาให้การสนับสนุนการดำเนินการตลอดการศึกษา

3.2.2 กลุ่มเป้าหมายที่ 2 นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาจากกลุ่มเป้าหมายที่ 1

มีคุณสมบัติ 1) ได้รับการจัดการเรียนรู้จากครูผู้สอนกลุ่มเป้าหมาย โดยคัดเลือกนักเรียนในกลุ่มอ่อน จำนวน 10 คน กลุ่มปานกลาง จำนวน 10 คน และกลุ่มเก่ง จำนวน 10 คน 2) มีอุปกรณ์การเรียนที่สามารถเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตสามารถเรียนออนไลน์ได้ และ 3) ได้รับความยินยอมจากผู้ปกครองเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาครูผู้สอนโดยใช้คู่มือการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามกรอบ CEFR ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการนิเทศรูปแบบออนไลน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 ตลอดการศึกษา

4. ขอบเขตด้านตัวแปร

4.1 ตัวแปรต้น คือ 1) การพัฒนาครูผู้สอนโดยใช้คู่มือการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามกรอบ CEFR ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการนิเทศรูปแบบออนไลน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

4.2 ตัวแปรตาม คือ

4.2.1 ประสิทธิภาพของคู่มือการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามกรอบ CEFR ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการนิเทศรูปแบบออนไลน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ประกอบด้วย 1) ประสิทธิภาพของคู่มือการจัดการเรียนรู้ 2) ผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจการใช้คู่มือการจัดการเรียนรู้ 3) ความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อคู่มือการจัดการเรียนรู้ และ 4) พฤติกรรมการสอนของครูผู้สอนในการจัดการเรียนรู้

4.2.2 ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียนที่ครูผู้สอนได้จัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามกรอบ CEFR ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการนิเทศรูปแบบออนไลน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ประกอบด้วย 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน 2) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อครูผู้สอนที่ใช้คู่มือการจัดการเรียนรู้ 3) พฤติกรรมของนักเรียน

5. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ปีการศึกษา 2562 - 2564 โดยแบ่งเป็น 1) ปีการศึกษา 2562 - 2563 พัฒนาคู่มือการจัดการเรียนรู้และ 2) ปีการศึกษา 2563 - 2564 นำคู่มือการจัดการเรียนรู้ไปใช้

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

6.1 คู่มือการจัดการเรียนรู้ เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรที่ไม่ใช่ครูผู้สอนกลุ่มเป้าหมายจำนวน 3 ครั้ง ได้แก่ ครั้งที่ 1 จำนวน 5 คน ครั้งที่ 2 จำนวน 15 คน และ ครั้งที่ 3 จำนวน 30 คน

6.2 แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจของครูผู้สอนหลังการใช้คู่มือการจัดการเรียนรู้ เก็บรวบรวมข้อมูลจากครูผู้สอนกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30 คน

6.3 แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูผู้สอนในการจัดการเรียนรู้ เก็บรวบรวมข้อมูลจากครูผู้สอนกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30 คน

6.4 แบบประเมินความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อคู่มือการจัดการเรียนรู้ เก็บรวบรวมข้อมูลจากครูผู้สอนกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30 คน

6.5 การศึกษาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ เก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30 คน

5.6 แบบประเมินพฤติกรรมของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ เก็บรวบรวมข้อมูลจากครูผู้สอนกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30 คน

6.7 แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ เก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30 คน

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

7.1 การสร้างคู่มือการจัดการเรียนรู้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ E1/E2

7.2 เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจของครูผู้สอนก่อนและหลังการใช้คู่มือการจัดการเรียนรู้ จากความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ t-test dependent

7.3 เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ จากความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ t-test dependent

7.4 ผลการประเมินพฤติกรรมของครูผู้สอนและนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และส่วนที่ 2 นำมาสรุปและเรียบเรียงจัดลำดับตามจำนวนความถี่

7.5 ผลการประเมินความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อคู่มือการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ((S.D.)) และส่วนที่ 2 นำมาสรุปและเรียบเรียงจัดลำดับตามจำนวนความถี่

7.6 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และส่วนที่ 2 นำมาสรุปและเรียบเรียงจัดลำดับตามจำนวนความถี่

ผลการวิจัย (Research Results)

รายงานผลการดำเนินงานการพัฒนาครูผู้สอนโดยใช้คู่มือการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามกรอบ CEFR ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการนิเทศรูปแบบออนไลน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ประกอบด้วย

1. ประสิทธิภาพของคู่มือการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามกรอบ CEFR ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการนิเทศรูปแบบออนไลน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 มีประสิทธิภาพกระบวนการ (E_1) และประสิทธิภาพผลผลิต (E_2) เท่ากับ 81.23 / 82.44 ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80 / 80 ที่กำหนดไว้

2. ผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจการใช้คู่มือการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามกรอบ CEFR ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการนิเทศรูปแบบออนไลน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ของครูผู้สอน พบว่า คะแนนความรู้ความเข้าใจของครูผู้สอน ก่อนและหลังการใช้คู่มือ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูผู้สอนมีคะแนนเฉลี่ยหลังการใช้คู่มือ ($\bar{X}$ = 23.87) สูงกว่าก่อนใช้คู่มือ ($\bar{X}$ = 19.83) แสดงว่า หลังการใช้คู่มือการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามกรอบ CEFR ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการนิเทศรูปแบบออนไลน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจเพิ่มมากขึ้น

3. ผลการประเมินความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อคู่มือการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามกรอบ CEFR ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการนิเทศรูปแบบออนไลน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.36, S.D. = 0.86) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับแรกได้แก่ ด้านเนื้อหา ($\bar{X}$ = 4.44, S.D. = 0.92) ด้านกิจกรรม ($\bar{X}$ = 4.41, S.D. = 0.79) และด้านการใช้ภาษา ($\bar{X}$ = 4.38, S.D. = 0.78)

4. ผลการประเมินพฤติกรรมการสอนของครูผู้สอนในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามกรอบ CEFR ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการนิเทศรูปแบบออนไลน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยรวมมีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มาก ($\bar{X}$ = 4.30, S.D. = 0.64) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ ได้แก่ ด้านการเตรียมการจัดการเรียนรู้ มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.33, S.D. = 0.30) รองลงมาคือ ด้านการจัดการเรียนรู้มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.30, S.D. = 0.30) และด้านการวัดและประเมินผลนักเรียน มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.26, S.D. = 0.31) ตามลำดับ

ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียนที่ครูผู้สอนได้จัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามกรอบ CEFR ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการนิเทศรูปแบบออนไลน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ประกอบด้วย

1. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในการเรียนรู้เชิงรุก ตามกรอบ CEFR ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการนิเทศรูปแบบออนไลน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 พบว่า คะแนนความรู้ความเข้าใจของนักเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามกรอบ CEFR ($\bar{X}$ = 27.87) สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามกรอบ CEFR ($\bar{X}$ = 25.30) แสดงว่า หลังการจัดการเรียนรู้ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น

2. ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อครูผู้สอนที่ใช้คู่มือการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามกรอบ CEFR ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการนิเทศรูปแบบออนไลน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.33, S.D. = 0.21) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า รายการที่มีผลการประเมินความพึงพอใจมากที่สุด ได้แก่

การจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนมีลำดับขั้นตอนทำให้เข้าใจบทเรียนได้ง่าย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.77, S.D. = 0.43) รองลงมาคือ ครูผู้สอนแจ้งวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายการจัดการเรียนรู้ทุกครั้ง ($\bar{X}$ = 4.60, S.D. = 0.50) และการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามกรอบ CEFR ของครูผู้สอนทำให้นักเรียนชอบภาษาอังกฤษมากขึ้น ($\bar{X}$ = 4.47, S.D. = 0.57)

3. ผลการประเมินพฤติกรรมของนักเรียนที่ได้เรียนรู้เชิงรุก ตามกรอบ CEFR ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการนิเทศรูปแบบออนไลน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยรวมมีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.28, S.D. = 0.68) โดยด้านผลการเรียนของนักเรียน มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.24, S.D. = 0.69)

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การพัฒนาครูผู้สอนโดยใช้คู่มือการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามกรอบ CEFR ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการนิเทศรูปแบบออนไลน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 อภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของคู่มือการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามกรอบ CEFR ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการนิเทศรูปแบบออนไลน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 มีประสิทธิภาพกระบวนการ (E_1) และประสิทธิภาพผลผลิต (E_2) เท่ากับ 81.23 / 82.44 ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80 / 80 ที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับฮาซานะห์ บินมะอูง และคณะ (2561) ได้ทำการศึกษาชุดฝึกปฏิบัติการและคู่มือการนิเทศแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการสอนอ่านเชิงวิพากษ์ของครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 88.75/87.50 ทั้งนี้เนื่องจากคู่มือที่พัฒนา มีความครอบคลุมเนื้อหา และมีการสร้างอย่างเป็นระบบโดยผู้รายงานมีกระบวนการดำเนินการวิจัย ได้แก่ 1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) ร่างคู่มือ 3) ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ .05 ถึง 1.00 4) ปรับปรุงและพัฒนาตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ 5) ทดลองใช้คู่มือกับประชากรกลุ่มที่ไม่ใช่ครูผู้สอนกลุ่มเป้าหมายจำนวน 5 คน แล้วหาประสิทธิภาพของคู่มือ (E_1/E_2) ซึ่งตั้งเกณฑ์ไว้ที่ 60/60 6) ทดลองใช้ชุดฝึกอบรมกับประชากรที่ไม่ใช่ครูผู้สอนกลุ่มเป้าหมายจำนวน 15 คน แล้วหาประสิทธิภาพของคู่มือ (E_1/E_2) ซึ่งตั้งเกณฑ์ไว้ที่ 70/70 7) ทดลองใช้คู่มือกับประชากรที่ไม่ใช่ครูผู้สอนกลุ่มเป้าหมายจำนวน 30 คน แล้วหาประสิทธิภาพของคู่มือ (E_1/E_2) ซึ่งตั้งเกณฑ์ไว้ที่ 80/80 8) นำคู่มือเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญอีกครั้ง ปรับปรุงและพัฒนาตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ 9) จัดทำคู่มือฉบับจริง และทำสำเนา (นิลวรรณ ทองเทียนชัย, 2564; พระรุ่งโรจน์ กาวิลาวรรณ, 2562; ฮาซานะห์ บินมะอูง และคณะ, 2561)

2. การเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจการใช้คู่มือการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามกรอบ CEFR ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการนิเทศรูปแบบออนไลน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ของครูผู้สอน พบว่า คะแนนความรู้ความเข้าใจของครูผู้สอน ก่อนและหลังการใช้คู่มือ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูผู้สอนมีคะแนนเฉลี่ยหลังการใช้คู่มือสูงกว่าก่อนใช้คู่มือ แสดงว่า หลังการใช้คู่มือครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคู่มือและการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามกรอบ CEFR ระดับขั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับ สุธน วงศ์แดง และพรนภัส ทับทิมอ่อน (2563) ที่พบว่าคะแนนของครูผู้สอนหลังพัฒนาสูงกว่าก่อนพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกับ Hartman & Morris (2019) พบว่า ครูผู้สอนที่ได้รับการพัฒนาการนิเทศการศึกษาด้วยรูปแบบปฏิสัมพันธ์เชิงออนไลน์มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับด้านหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ออนไลน์เชิงลึกในด้านการสอนทักษะและพฤติกรรมระหว่างบุคคลเชิงปฏิสัมพันธ์ในการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์สูงกว่าก่อนการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

3. ความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อคู่มือการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามกรอบ CEFR ระดับขั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการนิเทศรูปแบบออนไลน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ นิลวรรณ ทองเทียนชัย (2564) ประเมินความพึงพอใจของครูผู้สอนภาษาอังกฤษที่มีต่อคู่มือการนิเทศโดยใช้เอกสารการอบรมการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เน้นทักษะการคิด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 พบว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้านเช่นเดียวกับพันธุ์พงษ์ วรวาน (2563) ประเมินความพึงพอใจของครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาที่มีต่อคู่มือการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์เพื่อลดอคติทางชาติพันธุ์สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย อยู่ในระดับมาก

4. ผลการประเมินพฤติกรรมการสอนของครูผู้สอนในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามกรอบ CEFR ระดับขั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการนิเทศรูปแบบออนไลน์ ที่เน้นทักษะการฟังและการพูด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยรวมมีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ นิลวรรณ ทองเทียนชัย (2564) พบว่า ผลการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ที่ได้จากการนิเทศโดยใช้เอกสารการอบรม การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่เน้นทักษะกระบวนการคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและราย

5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามกรอบ CEFR ระดับขั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการนิเทศรูปแบบออนไลน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 พบว่า คะแนนความรู้ความเข้าใจของนักเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามกรอบ CEFR ระดับขั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการนิเทศรูปแบบออนไลน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามกรอบ CEFR สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามกรอบ CEFR แสดงว่า หลังการจัดการเรียนรู้ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามกรอบ CEFR ระดับขั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพิ่มมาก

ขึ้น สอดคล้องกับกวีนา ศิลารวม และ สิทธิพล อาจอินทร (2560) ที่พบว่า การใช้เทคนิคบูรณาการของ Murdoch ร่วมกับการใช้แผนผังความคิด สามารถพัฒนาความสามารถด้าน การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจและการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ได้ และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ 36 คนคิดเป็นร้อยละ 72.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 70 ขึ้นไป เช่นเดียวกับ ธนอมจิตต์ สารอด , พีรตล เพชรานนท์ และชวนิดา สุวานิช (2560) ที่พบว่า การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษของนักศึกษาสาขาพลศึกษา ด้วยกระบวนการคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจรรย์ญาณทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียน มีค่าสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อครูผู้สอนที่ใช้คู่มือการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามกรอบ CEFR ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการนิเทศรูปแบบออนไลน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ที่เน้นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่นักเรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันกับครูผู้สอนและเพื่อน นักเรียนสามารถปรับเปลี่ยนความคิดหลากหลายแนวทาง สามารถคิดหรือสร้างแนวทางแก้ไขปัญหาในสิ่งที่แตกต่างจากที่มีมาก่อน และนักเรียนสามารถสร้างความรู้ใหม่ด้วยตนเอง และครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยนำสื่อนวัตกรรมมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจอยากเรียนรู้ และประเมินผลโดยใช้วิธีที่หลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับ (หน่วยศึกษานิเทศก์, 2562) ซึ่งกล่าวว่า Active Learning ทำให้นักเรียนมีแรงจูงใจในการเรียน นักเรียนจะแสดงออกถึงความรู้ความสามารถ เมื่อนักเรียนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมอย่างกระตือรือร้นในสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยผ่านการใช้กิจกรรมที่ครูผู้สอนจัดเตรียมไว้ให้อย่างหลากหลาย นักเรียนเลือกเรียนรู้กิจกรรมต่าง ๆ ตามความสนใจและความถนัดของตนเอง เกิดความรับผิดชอบ และทุ่มเทเพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จ เช่นเดียวกับ Ramli, R. A. M. L. I. (2018) ซึ่งกล่าวว่า กิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning ช่วยพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนช่วยให้ครูผู้สอนมีความคิดสร้างสรรค์ในการจัดการเรียนรู้ และทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษอยู่ในระดับดีมาก

7. ผลการประเมินพฤติกรรมของนักเรียนที่ได้เรียนรู้เชิงรุก ตามกรอบ CEFR ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการนิเทศรูปแบบออนไลน์ ที่เน้นทักษะการฟังและการพูด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยรวมมีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และทุกด้านมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก

8. ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามกรอบ CEFR ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการนิเทศรูปแบบออนไลน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ยังพบว่า ครูผู้สอนนำสื่อนวัตกรรม มาใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้ กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจ อยากเรียนรู้ สอดคล้องกับ Gunawan, and Other. (2019) ได้ศึกษาการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูผู้สอน พบว่าผลความพึงพอใจของนักเรียนหลังได้รับการ

จัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับครูผู้สอนกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ศึกษาวิเคราะห์ ควรสร้างและบูรณาการนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ที่เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียนทุกแห่งได้รับการศึกษาคู่มือการจัดการเรียนรู้เชิงรุก กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้วยการนิเทศรูปแบบออนไลน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 พร้อมกับครูผู้สอน และร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อให้นักเรียนทุกคนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ตามนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการบูรณาการทักษะเพื่อการสื่อสาร 4 ทักษะ คือทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน สำหรับครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ

2.2 ควรมีการศึกษาในเชิงเปรียบเทียบระหว่างครูผู้สอนที่ผ่านการพัฒนาด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ตามกรอบ CEFR กับครูผู้สอนที่ไม่ได้ผ่านการพัฒนาโดยใช้คู่มือการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามกรอบ CEFR

2.3 ควรมีการศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามกรอบ CEFR โดยมุ่งศึกษาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนด้านทักษะภาษาอังกฤษ

เอกสารอ้างอิง (References)

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579.

กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

กวีนา ศิลารวม และสิทธิพล อาจอินทร. (2560). การศึกษาความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษ เพื่อความเข้าใจและการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้เทคนิคบูรณาการของ Murdoch ร่วมกับการใช้แผนผังความคิด. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ถนอมจิตต์ สารอด, พีรดา เพชรานนท์, และชวนิดา สุวานิช. (2560). การพัฒนาทักษะการอ่าน ภาษาอังกฤษของนักศึกษาสาขาพลศึกษา ด้วยกระบวนการคิดวิเคราะห์อย่างมี วิจารณ์ญาณ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

- นิลวรรณ ทองเทียนชัย. (2564). การนิเทศเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่เน้นทักษะกระบวนการคิดของครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- พระรุ่งโรจน์ กาวิลาวรรณ. (2562). การพัฒนาคู่มือการ สอนพระพุทธศาสนาโดยใช้พุทธวิธีการสอนในการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้นในโรงเรียนพระปริยัติธรรม. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร, 7(4), 981-994.
- พันธนูพงษ์ วังวาน. (2563). การพัฒนาคู่มือการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์เพื่อลดอคติทางชาติพันธุ์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย. Journal of Education Thaksin University, 20(1), 50-65.
- สุธน วงค์แดง และ พรณภัส ทับทิมอ่อน. (2563). ผลการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) เพื่อส่งเสริมทักษะการพูดภาษาอังกฤษในการสื่อสารสำหรับครูระดับประถมศึกษา. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, 9(1), 21-38.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2. (2566). รายงานผลการดำเนินงานประจำปี. กรุงเทพฯ: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2
- หน่วยศึกษานิเทศก์. (2562). แนวทางการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียน. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, กรุงเทพมหานคร
- ฮาซานะห์ บินมะอู และคณะ. (2561). การนิเทศแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการสอนอ่านเชิงวิพากษ์สำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- Hartman, J., & Morris, K. (2019). Developing an Effective Interactive Online Educational Leadership Supervision Course. International Journal of Teaching and Learning in Higher Education, 31(3), 524-535.
- Ramli, R. A. M. L. I. (2018). Promoting Active Learning Activities To Improve Students' Speaking Ability. Social Science Learning Education Journal, 3(11), 8-14.

ผลการใช้แอปพลิเคชันไลน์ติดตามผู้เรียนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชา
ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย
Results of Using LINE Application for Student Monitoring on Academic
Achievement in Thai Language Subject of Matthayom 6 Students
at Rittiyawannalai School

ณัฐกิตติ์ สุวรรณวัฒน์¹

Nutthakit Suwannawat

โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย

Rittiyawannalai School

Corresponding Author e-mail: nutthakit.su@gmail.com

Received: 2023-02-24 Revised: 2023-03-18 Accepted: 2023-03-23

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ติดตามนักเรียนที่มีปัญหาเกี่ยวกับการส่งงานในรายวิชาภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 2) พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ในรายวิชาภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย จำนวน 644 คน โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ บทเรียนออนไลน์ (E-Learning) ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นระดับผลการเรียนเมื่อสิ้นสุดในแต่ละภาคเรียน ผลการวิจัย พบว่า ผลของนักเรียนที่มีปัญหาเกี่ยวกับการส่งงาน มีการส่งงานและทำแบบทดสอบเพิ่มขึ้น เนื่องจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาภาษาไทยอยู่ในระดับที่สูงขึ้น ถึงแม้ว่าในภาคเรียนที่ 2 นักเรียนจะมีผลการเรียนในระดับ 0 และ ร เพิ่มขึ้นกว่าภาคเรียนที่ 1 ซึ่งผู้วิจัยได้แก้ปัญหาดังกล่าวโดยการสร้างกลุ่มไลน์เฉพาะ เพื่อแก้ไข ติดตามนักเรียนที่มีผลการเรียนในระดับ 0 และ ร ให้ดำเนินการสอบแก้ตัว ทำให้นักเรียนกลุ่มนี้มีผลการเรียนผ่านเกณฑ์ และทำให้นักเรียนที่มีผลการเรียนในระดับ 0 และ ร น้อยลง อีกทั้งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ในรายวิชาภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในระดับที่สูงขึ้น โดยในภาคเรียนที่ 1 มีนักเรียนได้ระดับผลการเรียนระดับ 3 ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 92.9 และได้รับผลการเรียน 0, ร ร้อยละ 1.4 และในภาคเรียนที่ 2 นักเรียนได้ระดับผลการเรียนระดับ 3 ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 78.5 และได้รับผลการเรียน 0, ร ร้อยละ 2.9 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้นอกจากนี้ ผลการติดตาม แก้ไข และช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลการเรียนในระดับ 0 และ ร ในรายวิชาภาษาไทยหลังจากเข้ากลุ่มไลน์ พบว่า มีนักเรียนมีผลการเรียนในระดับ 0 และ ร จำนวน 18 คน สอบแก้ตัวผ่าน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 61.11 สอบแก้ตัวไม่ผ่านหรือไม่ติดต่อจำนวน 7 คน คิดเป็น

ร้อยละ 38.9 ซึ่งเป็นการแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทำให้นักเรียนที่มีผลการเรียนในระดับ 0 และ ร มีจำนวนน้อยลง

คำสำคัญ (Keywords): แอปพลิเคชันไลน์; วิชาภาษาไทย; ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

Abstract

The objectives of this research were: 1) to monitor students with assignment submission problems in Thai Language subject at Matthayom 6 level, and 2) to improve students' academic achievement in Thai Language subject at Matthayom 6 level. The target group for this research consisted of 644 Matthayom 6 students at Rittiyawannalai School. The research tool used was E-Learning lessons. Data analysis was conducted by calculating mean scores from academic achievement levels at the end of each semester. The research findings showed that students with assignment submission problems demonstrated increased submission rates and test completion. This was reflected in higher academic achievement levels in Thai Language subject. Although in the second semester, there was an increase in the number of students receiving grades of 0 and 'I' (incomplete) compared to the first semester, the researcher addressed this issue by creating a specific LINE group to monitor and assist these students in completing their make-up examinations. This intervention resulted in these students passing the required criteria and reduced the number of students with grades of 0 and 'I'. Furthermore, the overall academic achievement in Thai Language subject for Matthayom 6 students improved. In the first semester, 92.9% of students achieved grade level 3 or higher, with only 1.4% receiving grades of 0 or 'I'. In the second semester, 78.5% of students achieved grade level 3 or higher, with 2.9% receiving grades of 0 or 'I', which aligned with the research hypothesis. Additionally, after monitoring and providing assistance through the LINE group for students with grades of 0 and 'I', out of 18 students who had failing or incomplete grades, 11 students (61.11%) passed their make-up examinations, while 7 students (38.9%) either failed or did not maintain contact. This intervention successfully addressed academic achievement issues and reduced the number of students with failing or incomplete grades.

Keywords: LINE Application; Thai Language Subject; Academic Achievement

บทนำ (Introduction)

ปัจจุบันโลกได้ก้าวเข้าสู่ยุคดิจิทัล เทคโนโลยีการสื่อสารช่วยให้ชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคมสะดวกสบายมากขึ้นช่องว่างในการสื่อสารระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสารมีขนาดเล็กลง ทำให้ผู้คนสามารถติดต่อสื่อสารกันได้ง่าย ด้วยการพัฒนา รูปแบบของเทคโนโลยีที่พกติดตัวผู้ใช้อยู่ตลอดเวลาอย่างสมาร์ทโฟน (Smartphone) และแอปพลิเคชัน (Application) บนสมาร์ทโฟน ทำให้ผู้ใช้มีช่องทางในการติดต่อสื่อสารมากกว่าการสนทนาผ่านทางโทรศัพท์ด้วย “การสนทนาผ่านข้อความ” (Chat) บนแอปพลิเคชันที่ถูกพัฒนาขึ้นพร้อมกัน รูปแบบของแอปพลิเคชันสำหรับการแชทนั้นมีหลายแบบ เช่น LINE, Chat on, iMessage, Facebook Messenger, WhatsApp รวมทั้งแอปพลิเคชันหนึ่งที่มีจำนวนผู้ใช้ทั่วโลกเกินกว่า 100 ล้านคน และเฉพาะที่เป็นคนไทยถึง 15 ล้านคน (“คนไทยเล่นไลน์...”, 2556) คือ “ไลน์” (LINE) ที่ผ่านมา ไลน์ได้รับรางวัลระดับโลกต่าง ๆ มากมาย ซึ่งในปี 2556 ยังได้รับรางวัล iF ดีไซน์ ปี 2556: รางวัลสื่อโฆษณา รางวัล AMD Digital Contents ครั้งที่ 17 ประจำปี 2556 และรางวัล iTunes ยอดเยี่ยมประจำปี 2555: อันดับ 1 ประเภทฟรี แอปพลิเคชัน (ประเทศญี่ปุ่น)

เนื่องด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) พบผู้ติดเชื้อรายใหม่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกวัน กระทรวงศึกษาธิการ ได้ให้สถานศึกษาในสังกัดและในกำกับปิดเรียนด้วยเหตุพิเศษ พร้อมทั้งให้ส่วนราชการต้นสังกัดกำหนดแนวทางแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ไม่สามารถเปิดเรียนได้ตามปกติ ทั้งนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัด ได้กำหนดแนวทางในการดำเนินจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โดยให้จัดการเรียนการสอนในรูปแบบต่าง ๆ ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ ได้แก่ ON-AIR (เรียนโดยDLTV/ KU-BAND/ อื่นๆ), ON-AIR (เรียนผ่านอินเทอร์เน็ต), ON-DEMAND (เรียนผ่าน Application) และ ON-HAND (เรียนที่บ้านโดยหนังสือเรียน/แบบฝึกหัด) ตามบริบทและความเหมาะสมของแต่ละโรงเรียน โดยคำนึงถึงการจัดการเรียนการสอนตามตัวชี้วัดและโครงสร้างเวลาเรียน ตามที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนด ดังนั้นในปีการศึกษา 2564 โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัยจึงประกาศปิดสถานศึกษาด้วยเหตุพิเศษ เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทั้งนี้โรงเรียนได้กำหนดมาตรการในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนโดยให้ครูผู้สอนทุกรายวิชาจัดการสอนออนไลน์ผ่านโปรแกรม Zoom Meeting ซึ่งเป็นการจัดการเรียนการสอนแบบกลุ่ม โดยแบ่งนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม และเรียนออนไลน์กับครูผู้สอนตาราง ร่วมกับระบบ E-Learning ซึ่งเป็นระบบที่สามารถเข้าถึงใบความรู้ ใบงาน แบบฝึกหัด แบบทดสอบ รวมทั้งคลิปวิดีโอการเรียนการสอนต่าง ๆ พร้อมทั้งมีการบันทึกและจัดเก็บจำนวนชั่วโมงและคะแนนของนักเรียนได้อีกด้วย โดยสามารถเข้าใช้งานผ่านทางคอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต หรือทางโทรศัพท์ก็ได้ ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงและเข้าเรียนได้อย่างสะดวก และทำให้การเรียนการสอนออนไลน์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

จากการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า การสื่อสารระหว่างครูและนักเรียนยังเป็นช่องว่าง หมายถึง บางครั้งข้อมูลระหว่างครูกับนักเรียนที่แจ้งไปใน

ห้องเรียนออนไลน์ นักเรียนไม่ได้สนใจหรือตั้งใจในสิ่งที่ครูได้อธิบาย เช่น การทำแบบทดสอบหลังเรียนในระบบ E-Learning การส่งงาน การตรวจสอบรายชื่อนักเรียนเข้าเรียน เป็นต้น รวมไปถึงนักเรียนมีปัญหาขาดความรับผิดชอบในการเข้าเรียน การส่งงาน และการเข้าระบบสอบเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ การเรียนการสอนผ่านออนไลน์ครูผู้สอนไม่มีโอกาสได้พบหรือพูดคุย ติดตามนักเรียนเป็นรายบุคคล ดังนั้นเมื่อเกิดอุปสรรคในการติดต่อสื่อสารระหว่างครูกับนักเรียน จึงเกิดปัญหาในการเรียนการสอน คือ นักเรียนไม่เข้าเรียนออนไลน์ ส่งงานล่าช้า ส่งงานไม่ครบ ไม่ได้ทำแบบทดสอบเก็บคะแนนตามเวลาที่กำหนด และไม่ทราบว่าตัวเองขาดส่งงานชิ้นไหนบ้างหรือไม่ส่งงานเลย ทำให้นักเรียนกลุ่มดังกล่าวนั้นมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาภาษาไทยลดลง ครูผู้สอนจึงได้จัดสร้างกลุ่มไลน์ “ภาษาไทย ม.6 ปี 2564” โดยให้นักเรียนหัวหน้าห้องและตัวแทนนักเรียนห้องละ 2 คน เข้ากลุ่มดังกล่าว เพื่อแจ้งข่าวสารและติดตามนักเรียนในห้องของตนเอง ในเรื่องการส่งงานและการทำแบบทดสอบต่าง ๆ ในระบบ Rittiya E-Learning รวมไปถึงการเข้าเรียนออนไลน์ในระบบ Zoom Meeting

นอกจากนี้ หากได้ติดตามการส่งงาน การทำแบบทดสอบต่าง ๆ แล้ว นักเรียนมีผลการเรียนเป็น 0 หรือ ร ทางผู้วิจัยจึงได้สร้างกลุ่มไลน์ “64-ติดตามแก้ผลการเรียนภาษาไทย ม.6” เพื่อให้นักเรียนที่มีผลการเรียนดังกล่าวสอบแก้ตัวตามปฏิทินของโรงเรียน เป็นการแก้ไข ติดตาม และช่วยเหลือให้นักเรียนที่มีปัญหาด้านเกี่ยวกับการเรียน ซึ่งจะส่งผลไปยังผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของรายวิชา และการจบการศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่จะต้องสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาอีกด้วย

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อติดตามนักเรียนที่มีปัญหาเกี่ยวกับการส่งงานในรายวิชาภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2564
2. เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ในรายวิชาภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยเรื่องผลการใช้แอปพลิเคชันไลน์ติดตามผู้เรียนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย ปีการศึกษา 2564 มีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามนักเรียนที่มีปัญหาเกี่ยวกับการส่งงานในรายวิชาภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ในรายวิชาภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2564

การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 16 ห้องเรียน มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 644 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

- บทเรียนออนไลน์ (E-Learning) รายวิชาภาษาไทย 5 (ท33101) และรายวิชาภาษาไทย 6 (ท33102) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ประกอบไปด้วย เนื้อหา ภาระงาน และแบบทดสอบ
- กลุ่มไลน์ “ภาษาไทย ม.6 ปี 2564” และ “64-ติดตามแก้ผลการเรียนภาษาไทย ม.6”

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบแผนที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental research) ซึ่งดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียว ตามแบบแผนการทดลองขั้นต้น แบบ One – Shot Case Study

ตาราง 1 แบบแผนการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	ทดลอง	ผลสัมฤทธิ์
E	X	O ₂

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการทดลอง

E แทน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง

X แทน แอปพลิเคชันไลน์กลุ่ม

O₂ แทน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยทำการทดลองในปีการศึกษา 2564 โดยแบ่งเป็นภาคเรียนที่ 1 จำนวน 16 สัปดาห์ และ ภาคเรียนที่ 2 จำนวน 16 สัปดาห์ ใช้ระยะเวลาทำการทดลองทั้งสิ้น 32 สัปดาห์ (ไม่นับช่วงระหว่างปิดภาคเรียน) โดยครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านระบบ Zoom Meeting ร่วมกับ ระบบ Rittiya E-Learning ซึ่งในกลุ่มไลน์ “ภาษาไทย ม.6 ปี2564” จะดำเนินการติดตามและแจ้งข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอน ภาระงาน และการสอบเก็บคะแนนต่าง ๆ ได้แก่ สอบท้ายบท สอบกลางภาค และสอบปลายภาค รวมถึงแจ้งรายชื่อนักเรียนที่ไม่เข้าเรียนในห้องเรียน Zoom ในแต่ละสัปดาห์ โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลองด้วยตนเอง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. นักเรียนเข้าเรียนผ่านระบบ Zoom และ เข้าทำแบบทดสอบต่าง ๆ รวมไปถึงการส่งชิ้นงาน ใน E-Learning ตามวันและเวลาที่กำหนด

2. ในระหว่างช่วงระยะเวลาการทำแบบทดสอบหรือการส่งชิ้นงาน ผู้วิจัยจะแจ้งเตือนนักเรียนในกลุ่มไลน์ดังกล่าวอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ตัวแทนนักเรียนในกลุ่มแจ้งข่าวสารให้เพื่อนในห้องรับทราบ ไม่ว่าจะเป็นการเข้าทำแบบทดสอบ หรือ การส่งชิ้นงาน

3. เมื่อใกล้ถึงกำหนดการทำแบบทดสอบหรือการส่งงาน ผู้วิจัยแจ้งรายชื่อนักเรียนว่ามีนักเรียนคนใดที่ยังไม่เข้าทำแบบทดสอบ หรือยังไม่ส่งงานบ้าง ผ่านไลน์กลุ่มดังกล่าว เพื่อเป็นการแจ้งเตือนครั้งสุดท้าย

3. เมื่อสิ้นสุดภาคเรียนในแต่ละภาคเรียนแล้ว ผู้วิจัยจะสรุปผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยจะสรุปเป็นจำนวนนักเรียน และค่าร้อยละ ว่ามีนักเรียนได้รับผลการเรียนในแต่ละระดับเป็นจำนวนเท่าใด คิดเป็นค่าร้อยละเท่าใด เพื่อนำไปวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐานต่อไป

4. หากมีนักเรียนที่ได้รับผลการเรียนในระดับ 0 และ ร ผู้วิจัยจะได้สร้างไลน์กลุ่มเฉพาะนักเรียนกลุ่มดังกล่าว เพื่อติดตาม แก้ไข และช่วยเหลือให้นักเรียนให้ดำเนินการสอบแก้ตัวเป็นรายบุคคล ซึ่งจะมีผลต่อการจบการศึกษาและการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียน โดยจะให้ถ่ายภาพหน้าจอการสอบแก้ตัวผ่านระบบออนไลน์ไว้เป็นหลักฐานส่งในไลน์กลุ่มดังกล่าว เมื่อผู้เรียนสอบแก้ตัวผ่านแล้ว จึงจะสามารถออกจากไลน์กลุ่มได้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) โดยใช้สูตรชูศรี วงศ์รัตน์ (2550 : 106) นำเสนอไว้ดังนี้

สูตรคำนวณค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ $\bar{x}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

n แทน จำนวนผู้เรียนในกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิจัย (Research Results)

1. ผลของนักเรียนที่มีปัญหาเกี่ยวกับการส่งงาน มีการส่งงานและทำแบบทดสอบเพิ่มขึ้น เนื่องจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาภาษาไทยอยู่ในระดับที่สูงขึ้น ถึงแม้ว่าในภาคเรียนที่ 2 นักเรียนจะมีผลการเรียนในระดับ 0 และ ร เพิ่มขึ้นกว่าภาคเรียนที่ 1 ซึ่งผู้วิจัยได้แก้ปัญหาดังกล่าวโดยการสร้างกลุ่มไลน์เฉพาะ เพื่อแก้ไข ติดตามนักเรียนที่มีผลการเรียนในระดับ 0 และ ร ให้ดำเนินการสอบแก้ตัว ทำให้นักเรียนกลุ่มนี้มีผลการเรียนผ่านเกณฑ์ และทำให้มีนักเรียนที่มีผลการเรียนในระดับ 0 และ ร น้อยลง

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ในรายวิชาภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในระดับที่สูงขึ้น โดยในภาคเรียนที่ 1 มีนักเรียนได้ระดับผลการเรียนระดับ 3 ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 92.9 และได้รับผลการเรียน 0, ร ร้อยละ 1.4 และในภาคเรียนที่ 2 นักเรียนได้ระดับผลการเรียน

ระดับ 3 ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 78.5 และได้รับผลการเรียน 0, ร้อยละ 2.9 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. ผลการติดตาม แก้ไข และช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลการเรียนในระดับ 0 และ ร ในรายวิชาภาษาไทยหลังจากเข้ากลุ่มไลน์ พบว่า มีนักเรียนมีผลการเรียนในระดับ 0 และ ร จำนวน 18 คน สอบแก้ตัวผ่าน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 61.11 สอบแก้ตัวไม่ผ่านหรือไม่ติดต่อจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 38.9 ซึ่งเป็นการแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทำให้มีนักเรียนที่มีผลการเรียนในระดับ 0 และ ร มีจำนวนน้อยลง

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากการดำเนินการวิจัย “ผลของการใช้แอปพลิเคชันไลน์ติดตามผู้เรียนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย ปีการศึกษา 2564” ซึ่งได้นำเทคโนโลยีการสื่อสารผ่านแอปพลิเคชันไลน์ (Line Application) มาใช้เป็นเครื่องมือในการติดตามนักเรียนในรายวิชา ซึ่งนักเรียนส่วนใหญ่มีโทรศัพท์มือถือประเภทสมาร์ตโฟน (SmartPhone) และใช้แอปพลิเคชันไลน์ในการติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวันเป็นส่วนใหญ่ อีกทั้งในปัจจุบันได้เกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนปกติ และนักเรียนไม่สามารถมาเรียนที่โรงเรียนได้ โดยจะต้องจัดการเรียนการสอนผ่านระบบออนไลน์ทั้งหมด ทำให้มีอุปสรรคในการติดต่อสื่อสารระหว่างครูกับนักเรียนเป็นอย่างมาก จึงเกิดปัญหาที่นักเรียนมีการส่งงานและทำแบบทดสอบน้อย อาจส่งผลถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและรายวิชา อีกทั้งการจบการศึกษาของนักเรียน เพราะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต้องนำผลการเรียนไปใช้ในการเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา หากนักเรียนมีผลการเรียนในระดับ 0 หรือ ร จะทำให้ไม่สามารถจบการศึกษาได้ จากการวิจัยสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การส่งงานและการทำแบบทดสอบของนักเรียนหลังจากที่มีการติดตามผ่านกลุ่มไลน์ “ภาษาไทย ม.6 ปี 2564” พบว่านักเรียนมีการส่งงานและเข้าทำแบบทดสอบเพิ่มขึ้น เนื่องจากผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในรายวิชาภาษาไทยดีขึ้น ถึงแม้ว่าในภาคเรียนที่ 2 นักเรียนจะมีผลการเรียนในระดับ 0 และ ร เพิ่มขึ้นกว่าภาคเรียนที่ 1 แต่เมื่อเทียบกับนักเรียนที่มีผลการเรียนในระดับ 3 ขึ้นไปนั้น ถือว่าเป็นผลสัมฤทธิ์ที่ค่อนข้างสูง ซึ่งผู้วิจัยได้แก้ปัญหาดังกล่าวโดยการสร้างกลุ่มไลน์เฉพาะให้นักเรียนกลุ่มนี้ เพื่อแก้ไข ติดตาม และช่วยเหลือการสอบแก้ตัวในรายวิชา ทำให้จำนวนนักเรียนที่มีผลการเรียน 0 และ ร มีจำนวนลดลง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการติดตามนักเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะผ่านแอปพลิเคชันไลน์ซึ่งเป็นแอปพลิเคชันที่นักเรียนส่วนใหญ่ใช้ในการติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวัน เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภายหลังจากได้รับการติดตามจากในกลุ่มไลน์อย่างเป็นประจำและต่อเนื่อง พบว่า ในภาคเรียนที่ 1 มีนักเรียนได้รับผลการเรียนในระดับ 3 ขึ้นไป จำนวนทั้งสิ้น 598 คน คิดเป็นร้อยละ 92.9 และมีนักเรียนที่

ได้รับผลการเรียนระดับ 0 , ร ทั้งสิ้น 9 คน คิดเป็นร้อยละ 1.4 ในภาคเรียนที่ 2 มีนักเรียนที่ได้รับผลการเรียนในระดับ 3 ขึ้นไป รวมทั้งสิ้น 502 คน คิดเป็นร้อยละ 78.5 และมีนักเรียนที่ได้รับผลการเรียนระดับ 0 , ร ทั้งสิ้น 18 คน คิดเป็นร้อยละ 2.9 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ทั้ง 2 ภาคเรียน อีกทั้งสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ยังคงมีการระบาดอย่างรุนแรงอย่างต่อเนื่อง จึงเป็นอุปสรรคอย่างมากในการจัดการเรียนการสอน และการติดต่อผู้เรียน ดังนั้นการติดตามผู้เรียนอย่างเป็นประจำ โดยเฉพาะผ่านระบบออนไลน์ในแอปพลิเคชันที่นักเรียนนิยมใช้กัน จึงมีผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นไปตามเป้าหมาย

3. ผลของการติดตาม แก้ไข และช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลการเรียน 0 และ ร ผ่านไลน์กลุ่มเฉพาะสำหรับนักเรียนเหล่านี้ ทำให้นักเรียนมีผลการเรียน 0 และ ร ลดลง จากเดิม 18 คน เหลือเพียง 7 คน เนื่องจากการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา รอบที่ 1 จะพิจารณาผลการเรียนเฉลี่ยของนักเรียนเพียง 5 ภาคการศึกษา อีกทั้งในภาคเรียนที่ 2 มีนักเรียนบางส่วนผ่านการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา รอบที่ 1 แล้ว จึงทำให้ความรับผิดชอบและความใส่ใจในการส่งงานและการสอบลดน้อยลง ซึ่งอาจจะส่งผลให้นักเรียนไม่จบการศึกษาและไม่สามารถเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาได้ ดังนั้นการติดตามนักเรียนผ่านไลน์กลุ่มจึงช่วยให้นักเรียนกระตือรือร้นในการสอบแก้ตัว เมื่อเห็นนักเรียนคนอื่นที่สอบแก้ตัวผ่านแล้วออกจากระบบกลุ่มไลน์ไป ทำให้นักเรียนที่ยังไม่ผ่านเกิดแรงผลักดันที่จะพยายามสอบแก้ตัวจนสำเร็จได้

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการติดตามช่วยเหลือนักเรียนในรายวิชา เป็นแนวทางการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม และนวัตกรรมเทคโนโลยีร่วมสมัย เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 ซึ่งไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้ตามปกติ อีกทั้งยังเกิดอุปสรรคในการติดต่อสื่อสารเป็นรายบุคคล จึงเกิดเป็นรูปแบบการติดตามช่วยเหลือนักเรียนที่ช่วยให้นักเรียนให้สามารถรู้ได้ว่าตนเองยังขาดงานหรือยังไม่ได้สอบอะไรบ้าง ซึ่งมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการจบการศึกษาของนักเรียนอีกด้วย ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่า การสร้างไลน์กลุ่มควรที่จะสร้างเป็นกลุ่มนักเรียนตามห้องเรียน น่าจะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการติดตามผู้เรียนเกิดประสิทธิภาพมากขึ้นกว่าให้ตัวแทนนักเรียนห้องละ 2 คนเข้ากลุ่มเพียงอย่างเดียว เพราะตัวแทนนักเรียนอาจจะช่วยครูติดตามหรือแจ้งข่าวสารกับเพื่อนในห้องได้ไม่เต็มที่เท่ากับครูผู้สอนติดตามด้วยตนเอง ซึ่งอาจจะทำให้ไม่มีนักเรียนได้รับผลการเรียนเป็น 0 หรือ ร ในครั้งต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.
กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2550). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นงลักษณ์ เขียวมณี. (2562). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีและความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน. วิจัยระดับมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
- ผ่องใส เพ็ชรรักษ์, อักษร จิตสุนทรชัยกุล และ ศิริรัตน์ แจ่มรักษ์สกุล. (2555). การศึกษาพฤติกรรมการเรียนที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. วิจัยในชั้นเรียน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- ศักรินทร์ ต้นสุพงษ์. (2557). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับแอปพลิเคชันไลน์. วิจัยระดับปริญญาโท, สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการจัดการ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2553). หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย วรรณคดีวิจิตร ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว.
- สามมิติ สุขบรรจง. (2554). การพัฒนาบทเรียน E-Learning รายวิชาการแสดงและสื่อ. วิจัยระดับดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาภาพยนตร์และสื่อดิจิตอล, วิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- สุรศักดิ์ คุณดิลกสิโรตม. (2563). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ออนไลน์ด้วย Application LINE โดยการใช้สื่อวีดิทัศน์(VDO) ในรายวิชาการพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อสุขภาพและสังคม (ลีลาศ) ของนักศึกษาระดับชั้น ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีอรรถวิทย์พัฒนวิชาการ. วิจัยในชั้นเรียน วิทยาลัยเทคโนโลยีอรรถวิทย์พัฒนวิชาการ กรุงเทพมหานคร

นวัตกรรมทางเทคโนโลยีการจัดการธุรกิจและการตลาดในศตวรรษที่ 21
Business and Marketing Management Technology Innovation
in the 21st Century

อรรถเดช สรสุชาติ¹

Attadate Sorasuchat

¹ที่ปรึกษาโครงการวิจัย วิทยาลัยชุมชนระนอง

Research Project Advisor, Ranong Community College

Corresponding Author e-mail: attadate.sora@northbkk.ac.th

Received: 2023-02-09 Revised: 2023-02-21 Accepted: 2023-02-26

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับยุคศตวรรษที่ 21 และเทคโนโลยีการจัดการธุรกิจและการตลาดในศตวรรษที่ 21 โดยที่ยุคศตวรรษที่ 21 หมายถึงยุคที่เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีที่ส่งผลกระทบต่อสังคมและสังคมโลก และ มีการแข่งขันเพื่อชิงความได้เปรียบในเชิงธุรกิจการค้าสูง และดำเนินธุรกิจต้องพึ่งพาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และ วิทยาการใหม่ ๆ อยู่เสมอ ส่วนเทคโนโลยีสำหรับการจัดการธุรกิจและการตลาดในศตวรรษที่ 21 สามารถจำแนกได้เป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มของเครื่องมือที่จะช่วยนักบริหารในการบริหารความเสี่ยงจากสถานการณ์ที่ผิดปกติ วิถีทางธุรกิจที่ร้ายแรงไปจนถึงการเกิดมหันตภัยที่กระทบในองค์กร และกลุ่มของเทคโนโลยีและอุปกรณ์ที่ทันสมัย อาทิ ระบบ Wireless Material หรือ อุปกรณ์ไร้สายต่าง ๆ ในส่วนของการตลาดในศตวรรษที่ 21 พบว่า เป็นการตลาดดิจิทัล และองค์กรที่สามารถนำเอาเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในกลยุทธ์การตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะสามารถแข่งขันในตลาดที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและยกระดับประสบการณ์ของผู้บริโภคได้อย่างยั่งยืน

คำสำคัญ (Keywords): นวัตกรรมเทคโนโลยี; การจัดการธุรกิจ; การตลาด; ศตวรรษที่ 21

Abstract

The objective of the article intent to present concepts regarding the 21st century and the business and marketing management technologies within it. The 21st

century is characterized by rapid technological advancements that impact global societies and economies and intense competition for business advantage. Operating a business now relies heavily on information technology and the continual adoption of innovations. Business and marketing management technologies in the 21st century can be categorized into two main groups: tools that assist executives in managing risks arising from abnormal circumstances, severe business crises, and disasters impacting organizations; and modern technologies and devices, such as wireless systems and other wireless equipment. In terms of 21st-century marketing, digital marketing is at the forefront. Organizations that effectively incorporate digital technology into their marketing strategies can compete in rapidly changing markets and sustainably enhance the consumer experience.

Keywords: Innovation Technology; Business Management; Marketing; 21st Century

บทนำ (Introduction)

ในยุคศตวรรษที่ 21 เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และการสื่อสารได้พัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงได้มีการนำระบบคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในระบบสารสนเทศทางธุรกิจเพื่อช่วยให้การส่งและรับข้อมูลระหว่างสาขาหรือหน่วยงานที่กระจายแยกกันไปตามภูมิภาคต่าง ๆ นั้นเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีความถูกต้องน่าเชื่อถือ และยังสามารถทำให้ผู้ที่ต้องการใช้ข้อมูลดังกล่าวที่ได้รับการอนุมัติสามารถเข้าถึงข้อมูลในระบบสารสนเทศทางธุรกิจของบริษัทได้ทันทีที่ต้องการ (พัชรินทร์ ใจเย็น และ คณะ, 2560) และจากการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) รวมทั้งการที่ประเทศไทยเข้าเป็นสมาชิกในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community) ซึ่งมีเป้าหมายของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจเป็น “ตลาดและฐานการผลิตเดียว” และการสร้างภูมิภาคที่มีความสามารถในการแข่งขันสูง มีความเจริญรุ่งเรือง และมีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ

ปรากฏการณ์ดังกล่าวนี้ส่งผลทำให้เกิดการแข่งขันที่รุนแรงในการประกอบธุรกิจ ซึ่งสิ่งเหล่านี้กลายเป็นความท้าทายที่ผลักดันให้ผู้ประกอบการจะต้องเรียนรู้และปรับตัวเพื่อรองรับความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว และยังเป็นการแสวงหาโอกาสทางในการประกอบธุรกิจรวมทั้งสร้างความสำเร็จให้กับธุรกิจด้วยกัน โดยอาจจะต้องเร่งพัฒนาสินค้าหรือบริการเพื่อให้สามารถ

ตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคในยุคที่การแข่งขันทวีความรุนแรงขึ้นอย่างต่อเนื่อง และถึงแม้ผู้ประกอบการจะมีกระบวนการพัฒนาสินค้าจนได้สินค้าที่มีคุณภาพที่ดีแต่ก็ยังไม่เพียงพอ โดยผู้ประกอบการจะต้องมีกระบวนการและเทคโนโลยีในการจัดการธุรกิจที่มีประสิทธิภาพและมีการจัดการด้านการตลาดที่มีประสิทธิภาพควบคู่กันไป ทั้งนี้เพื่อนำสินค้าเหล่านั้นออกสู่ตลาดด้วยเช่นกัน และจากความสำคัญของการประกอบธุรกิจในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว รวมทั้งจากความสำคัญของการตลาดซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนธุรกิจบทความนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอเกี่ยวกับเทคโนโลยีการจัดการธุรกิจและการตลาดในศตวรรษที่ 21 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

แนวคิดเกี่ยวกับศตวรรษที่ 21

ศตวรรษที่ 21 เป็นยุคที่เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีที่ส่งผลกระทบต่อสังคมและสังคมโลก และเมื่อโลกก้าวสู่ศตวรรษที่ 21 สังคมไทยและสังคมโลกได้เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาไม่หยุดนิ่ง มีการแข่งขันเพื่อชิงความได้เปรียบในเชิงธุรกิจการค้าสูง ทรัพยากรมนุษย์มีความสำคัญที่สุดในการแข่งขันในโลกของศตวรรษที่ 21 ที่การดำเนินชีวิตต้องพึ่งพาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และวิทยาการใหม่ๆ อยู่เสมอ (ศิริวรรณ มณีรุ่งเรือง และ วรางคณา ทองนพคุณ, 2557) โดยที่องค์กรธุรกิจต้องดำเนินการวางนโยบายภายใต้แนวคิดที่ต้องการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจ ไปสู่ “Value-Based Economy” หรือ “เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม” โดยมีฐานคิดหลักคือ เปลี่ยนจากการผลิตสินค้า “โภคภัณฑ์” การค้า การบริการไปสู่การใช้เทคโนโลยีในการเพิ่มมูลค่าและเพิ่มรายได้ให้กับคนทำงานในทุกระดับ ด้วยการผลิตสินค้าที่ตรงกับความต้องการใหม่ การเสนอสินค้าที่ตรงกับช่องทางการค้าใหม่ๆ ที่ผู้บริโภคนิยม โดยการใช้เทคโนโลยีใหม่และนวัตกรรม มาเป็นกำลังขับเคลื่อนรายได้ของประเทศ ทั้งภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการ ซึ่งจะขับเคลื่อนทั้งระบบและทุกระดับ

ศตวรรษที่ 21 จะมีการเกิดของธุรกิจ Startups เป็นจำนวนมาก และบริษัทเกิดขึ้นใหม่จะเป็นองค์กรที่ใช้เทคโนโลยีมาเป็นกำลังในการสร้างธุรกิจใหม่มีศักยภาพสูง และเปลี่ยนภาคอุตสาหกรรมจากการใช้แรงงานทักษะต่ำไปสู่การผลิตที่ใช้เครื่องจักรอัตโนมัติใช้การเชื่อมโยงข้อมูลผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ใช้แรงงานที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ และทักษะสูง รวมทั้งเปลี่ยนจาก

การให้บริการแบบเดิม (Traditional Services) ซึ่งมูลค่าค่อนข้างต่ำไปสู่การให้บริการที่ตรงกับความต้องการใหม่ ๆ ที่มีมูลค่าสูง (High Value Services) เชื่อมต่อกับระบบข้อมูลนำไปสู่การลดต้นทุนโลจิสติกส์ การให้บริการ และการตัดคนกลางที่ไม่จำเป็นออกไป (กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม, 2565)

นอกจากนี้แล้วสิ่งที่ท้าทายความสามารถของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 แล้ว คือ ความสามารถนำพาองค์กรของตนให้อยู่ในฐานะผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพราะผู้ทำการเปลี่ยนแปลงจะมองเห็นการเปลี่ยนแปลงว่าเป็นโอกาส ผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะทราบวิธีการค้นหาการเปลี่ยนแปลงที่ถูกต้อง และทราบวิธีที่จะสร้างการเปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพทั้งจากภายนอกและภายในองค์กร ซึ่งสิ่งเหล่านี้ต้องการ 1. นโยบายการสร้างอนาคต 2. วิธีการอย่างเป็นระบบในการมองหา และคาดการณ์ถึงการเปลี่ยนแปลง 3. วิธีที่ถูกต้องในการสร้างความคุ้นเคยกับการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกองค์กร และ 4. นโยบายในการสร้างสมดุลระหว่างการเปลี่ยนแปลงกับความต่อเนื่อง และปัจจัยทั้งสี่ประการข้างต้นนี้เองที่เป็นคุณสมบัติสำคัญของผู้นำการเปลี่ยนแปลงการสร้างการเปลี่ยนแปลง

นโยบายสุดท้ายสำหรับผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 คือ การวางนโยบายเกี่ยวกับนวัตกรรมต่าง ๆ ขององค์กรอย่างมีระบบ หรือเป็นนโยบายเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงนั่นเอง นโยบายนี้เป็นสิ่งที่กำลังอยู่ในความสนใจขององค์กร และประชาชนทั่วไปในปัจจุบัน แต่ไม่ใช่ นโยบายที่มีความสำคัญที่สุดต่อองค์กร () นโยบายอย่างการยกเลิกกิจกรรม และการปรับปรุงองค์กรอย่างมีระบบ รวมทั้งการฉกฉวยโอกาสเพื่อสร้างความสำเร็จ กลับเป็นนโยบายที่สามารถสร้างผลผลิตได้ดีสำหรับองค์กรธุรกิจหลายแห่งทีเดียว และถ้าหากปราศจากนโยบายเหล่านี้ องค์กรก็ไม่สามารถตั้งความคาดหวังว่าจะเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ประสบความสำเร็จ จากการสร้างสรรค์สิ่งใหม่แก่อุตสาหกรรม (กุลเชษฐ์ มงคล, 2556)

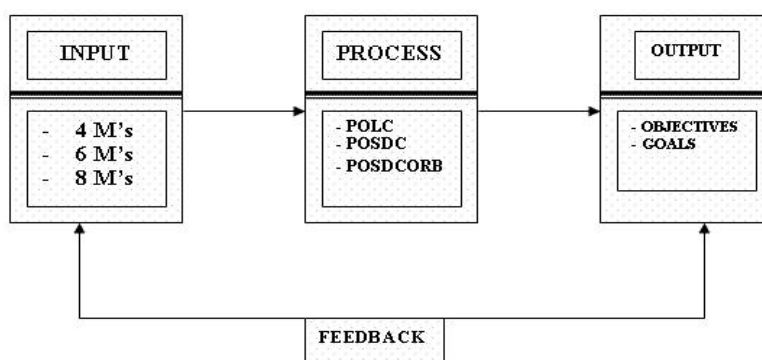
แต่อย่างไรก็ตามการจะเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ประสบความสำเร็จได้นั้น องค์กรธุรกิจจำเป็นต้องมีนโยบายที่เรียกว่า การสร้างสรรค์สิ่งใหม่อย่างเป็นระบบ และเหตุผลหลักในเรื่องนี้ไม่จำเป็นว่าต้องเป็น เพราะผู้นำการเปลี่ยนแปลง คือ ผู้ที่ต้องสร้างสรรค์สิ่งใหม่เข้าสู่สังคมและอุตสาหกรรม ถึงแม้ว่าพวกเขาจะได้สร้างสรรค์สิ่งใหม่จริง แต่เหตุผลหลักกลับเป็นเพราะนโยบายการสร้างสรรค์สิ่งใหม่อย่างเป็นระบบนี้ สามารถสร้างจิตสำนึกให้องค์กรในฐานะที่เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง อีกทั้งยังทำให้ทั่วทั้งองค์กรมองเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงนั้นคือโอกาสที่เกิดขึ้นมาใหม่

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการธุรกิจและการตลาด

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2560) ได้ให้ความหมายการจัดการ คือ กระบวนการนำทรัพยากรการบริหารมาใช้ให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามขั้นตอนการบริหารมีดังนี้

1. การวางแผน (Planning)
2. การจัดการองค์การ (Organizing)
3. การชี้นำ (Leading)
4. การควบคุม (Controlling)

ซึ่งจากความหมายดังกล่าวมีคำสำคัญ 3 คำ คือ กระบวนการ, ทรัพยากรการบริหาร และวัตถุประสงค์ สามารถนำมาเขียนเป็นภาพประกอบได้ ดังนี้



ภาพที่ 1 องค์ประกอบการจัดการ

จากแผนภาพ สามารถอธิบายได้ว่า การจัดการธุรกิจ หมายถึง การกำกับดูแลการใช้ทรัพยากรหรือปัจจัยการผลิตขององค์กรธุรกิจเพื่อให้สามารถดำเนินการที่มีการผสมผสานปัจจัยการผลิตต่าง ๆ ในส่วนผสมที่พอเหมาะ และเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์หรือบรรลุวัตถุประสงค์ของธุรกิจนั้น ๆ อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ดังนี้

INPUT (ปัจจัยนำเข้า) คือทรัพยากรอันดับแรกของการบริหาร (Management resources) อันได้แก่ 4 M's ซึ่งประกอบด้วย คน (Man) เงิน (Money) วัสดุดิบ (Material) และวิธีการ/จัดการ (Method / Management) ถูกนำเข้าในระบบเพื่อการประมวลผลแต่เมื่ออุตสาหกรรมการผลิตและการบริการที่เติบโตและพัฒนาขึ้นไปอย่างรวดเร็วทำให้ทรัพยากรเพียง 4 ประการเริ่มไม่เพียงพอ จึงได้เพิ่มขึ้นอีก 2 M's เป็น 6 M's ซึ่งได้แก่ เครื่องจักรกล (Machine) และ

การตลาด (Market) และในขณะเดียวกันการทำงานที่มองเห็นถึงความสำคัญ หรือคุณค่าของจิตใจของผู้ปฏิบัติงานมีมากขึ้น โดยให้ความสำคัญกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของคนงานมากขึ้น จึงเพิ่มขวัญและกำลังใจ (Morale) เข้าไปกลายเป็น 7 M's และเมื่อสังคมโลกก้าวเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) เกิดระบบการสื่อสารไร้พรมแดนที่ติดต่อเชื่อมโยงกันเป็นระบบเครือข่ายครอบคลุมทั่วโลกทำให้การติดต่อสื่อสารรวดเร็วจึงได้เพิ่ม M ตัวที่ 8 ซึ่งก็คือข้อมูลข่าวสาร (Message) เข้าไปในทรัพยากรกระบวนการผลิต รวมเป็น 8 M's ซึ่งทรัพยากรเหล่านี้จะเพิ่มขึ้นไปเรื่อย ๆ ไม่สิ้นสุดตราบเท่าที่ระบบอุตสาหกรรมการผลิตการจัดจำหน่ายและการบริการยังคงพัฒนาและก้าวต่อไปไม่หยุดยั้ง

PROCESS (กระบวนการ) คือกิจกรรมที่เป็นลำดับขั้นตอนเป็นกิจกรรมขั้นพื้นฐานที่ผู้บริหารองค์กรต้องกระทำ ซึ่งในปัจจุบันยึดถือหน้าที่ 4 ประการได้แก่ POLC การวางแผน (Planning), การจัดองค์การ (Organizing), การชี้นำ (Leading) และ การควบคุม (Controlling) ซึ่งมีการพัฒนาของแนวคิดมาตั้งแต่สมัยของ เฮนรี ฟาโยว์ (Henri Fayol) ในปี 1916 ที่เห็นว่าหน้าที่การจัดการ ซึ่งประกอบไปด้วย POCCC ได้แก่ การวางแผน (Planning), การจัดองค์การ (Organizing), การสั่งการ (Commanding), การประสานงาน (Coordinating), การควบคุม (Controlling) และต่อมาในปี 1937 กุลิกและเออร์วิค (Gulick และ Urwick) เห็นว่ากระบวนการจัดการประกอบด้วย การวางแผน (Planning), การจัดองค์การ (Organizing), การจัดคนเข้าทำงาน (Staffing), การอำนวยการ (Directing), การประสานงาน (Coordinating), การรายงานผล (Reporting) และ การงบประมาณ (Budgeting) ซึ่งนิยมเรียกโดยย่อว่า POCDORB ต่อมาเมื่อเข้าสู่ปี 1972 แฮร์โรลด์คูนตซ์ (Harold D. Koontz) มีความเห็นว่าหน้าที่ทางการจัดการคือ POSDC ได้แก่ การวางแผน (Planning), การจัดองค์การ (Organizing), การจัดคนเข้าทำงาน (Staffing), การอำนวยการ (Directing) และการควบคุม (Controlling) ซึ่งแนวความคิดของเขาเปลี่ยนแปลงไปชัดเจน โดยในปี 1988 คูนตซ์และเวียร์ริช (Koontz and Weihrich) เขียนตำราใช้ชื่อว่า Management ร่วมกันและได้เปลี่ยนหน้าที่ทางการจัดการจากตัว D (Directing) เป็น L (Leading) การพัฒนาด้านแนวคิดดังกล่าวยังคงก้าวต่อไปไม่หยุดยั้ง ซึ่งบางทีในยุคต่อ ๆ ไปเราอาจเห็นหน้าที่การจัดการที่เหลืออักษรเพียงตัวเดียวหรือ สองตัวเท่านั้นก็เป็นได้ ดังนั้นอาจสรุปหน้าที่หรือกิจกรรมขั้นพื้นฐานทางการจัดการได้ว่าเป็นเครื่องมือที่ใช้ในกระบวนการ (Process) แปรรูปทรัพยากรที่นำเข้าไปเป็นผลผลิตตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์กรต่อไป

OUTPUT (ผลผลิตที่ได้) คือเป้าหมาย (Goal) หรือวัตถุประสงค์ (Objectives) ขององค์การ ที่นำออกมาจากกระบวนการแปรรูปในขั้นตอนที่สอง เป้าหมายขององค์การสามารถแบ่งย่อยได้เป็น 2 ประเภทด้วยกัน คือ องค์การที่มีเป้าหมายที่มุ่งแสวงหากำไร (Profit) และองค์การที่มีเป้าหมายไม่มุ่งแสวงหากำไร (Non-profit) หรืออาจแบ่งเป็นองค์การที่วัตถุประสงค์เพื่อการผลิตสินค้า กับองค์การที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการ (Services) ก็ได้

กล่าวโดยสรุป การจัดการธุรกิจจะมีลักษณะเป็นกระบวนการซึ่งสามารถแสดงเป็นแผนภาพได้ดังนี้



ภาพที่ 2 องค์ประกอบของกระบวนการจัดการ

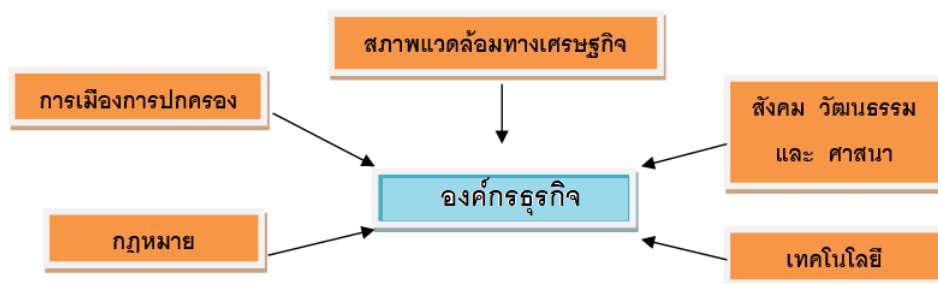
แนวคิดเกี่ยวกับการตลาดในศตวรรษที่ 21

การตลาดในศตวรรษที่ 21 ได้เปลี่ยนแปลงไปจากการมุ่งเน้นเพียงการขายสินค้าและบริการ มาสู่การสร้างคุณค่าและการสร้างประสบการณ์ที่ตอบสนองต่อความต้องการที่หลากหลายและเฉพาะเจาะจงของผู้บริโภคมากขึ้น (Kotler et al., 2017) แนวคิดการตลาดในยุคนี้มุ่งเน้นไปที่การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมของผู้บริโภคในเชิงลึก รวมถึงการสร้างความสัมพันธ์ที่ยั่งยืนระหว่างแบรนด์กับลูกค้าผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น การใช้สื่อสังคมออนไลน์และการตลาดเนื้อหา (content marketing) ซึ่งทำให้การสื่อสารและการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายสามารถทำได้โดยตรงจุด (Chaffey & Ellis-Chadwick, 2019) และการตลาดในศตวรรษที่ 21 ยังเน้นถึงการสร้างสรรค์เนื้อหาที่มีคุณค่าและดึงดูดความสนใจ เพื่อให้ผู้บริโภครู้สึกมีส่วนร่วมกับแบรนด์ ทั้งนี้ แบรนด์ยังต้องมีความสามารถในการปรับตัวสูง เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและความคาดหวังของผู้บริโภคที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว (Armstrong & Kotler, 2020) ผู้บริโภคในยุคนี้ไม่ได้มองหาเพียงผลิตภัณฑ์ที่ดีเท่านั้น แต่ยังคำนึงถึงการมีส่วนร่วมในสังคมของแบรนด์ ความยั่งยืน รวมถึงความโปร่งใสในการดำเนินธุรกิจ (Solomon, 2020)

นอกจากนี้ แนวคิดการตลาดในศตวรรษที่ 21 ยังให้ความสำคัญกับการทำการตลาดแบบเฉพาะบุคคล (personalization) โดยใช้ข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากการติดตามพฤติกรรมของผู้บริโภค และการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ (big data analytics) เพื่อให้สามารถส่งเสริมสินค้าและบริการที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคแต่ละราย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยสร้างความพึงพอใจและความผูกพันระยะยาว (Lemon & Verhoef, 2016) องค์กรที่สามารถนำเอาเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในกลยุทธ์การตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะสามารถแข่งขันในตลาดที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและยกระดับประสบการณ์ของผู้บริโภคได้อย่างยั่งยืน (Kingsnorth, 2019)

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการธุรกิจและการตลาด

การดำเนินธุรกิจในยุคปัจจุบัน อยู่ภายใต้สภาพเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี หรือ ไปถึงสิ่งแวดล้อมภายในสังคมนั้น ๆ อีกหลากหลายประการ ผู้ดำเนินธุรกิจต้องทราบถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่จะส่งผลกระทบต่อ การดำเนินธุรกิจของตนเอง เพราะการดำเนินธุรกิจจะล้มเหลว หรือประสบความสำเร็จขึ้นอยู่กับองค์ประกอบสภาพแวดล้อมของสังคมนั้นไปถึงปัจจัยด้านต่าง ๆ เพื่อที่จะได้วางแผนได้อย่างรอบคอบและรัดกุม ปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกิจซึ่งอาจเรียกได้ว่าเป็นสิ่งแวดล้อมทางธุรกิจและประกอบไปด้วยปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านเทคโนโลยี ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม วัฒนธรรม และ ศาสนา ปัจจัยด้านการเมืองการปกครอง และปัจจัยด้านกฎหมาย ซึ่งสามารถแสดงเป็นแผนภาพได้ ดังนี้



ภาพที่ 3 ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินธุรกิจ

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจในสังคมปัจจุบันนั้นมีความซับซ้อน สภาพของเศรษฐกิจที่สามารถส่งผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจนั้น ได้แก่ การว่างงาน ภาวะเงินเฟ้อ รายได้ประชาชาติ ภาษีอากร รวมไปถึงอัตราดอกเบี้ย ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนแล้วแต่ส่งผลกระทบต่อความต้องการของผู้บริโภคทั้งสิ้น การคาดการณ์หรือทำนายแนวโน้มของสภาพเศรษฐกิจจึงมีความสำคัญต่อผู้ประกอบการเป็นอย่างมาก ถ้าในสังคมที่มีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจค่อนข้างสูง ประชาชนก็จะมีรายจ่ายใช้สอยกันมาก ความต้องการด้านสินค้า และบริการอยู่ในระดับที่สูง เศรษฐกิจอยู่ในระยะรุ่งเรือง การดำเนินธุรกิจ ก็จะมีแนวโน้มที่ดีว่าจะประสบความสำเร็จ ผู้คนต้องการสินค้าและบริการมาก การแข่งขันในทางธุรกิจทั่วไปก็จะสูง ส่งผลต่อการเจริญเติบโตของธุรกิจ ตัวอย่างเช่น เมื่อเจ้าของสินค้าต่าง ๆ อยู่สภาวะแข่งขันกัน ก็ย่อมจะต้องมีการโฆษณาสินค้าในปริมาณที่มากขึ้น ส่งผลให้มีรายได้เพิ่มมากขึ้นตามไปด้วยโอกาสที่จะประสบความสำเร็จทางธุรกิจก็ย่อมเป็นไปได้สูง

ปัจจัยด้านการเมืองการปกครอง โดยที่รูปแบบของระบบการเมืองการปกครอง ไม่ว่าจะเป็นการปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย สังคมนิยม หรือคอมมิวนิสต์ ล้วนแล้วแต่มีผลต่อการประกอบธุรกิจทั้งสิ้น ดังเช่นในประเทศที่มีการปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยนั้น การดำเนินธุรกิจจะมีอิสระและเสรีภาพในการดำเนินการ ส่วนในประเทศที่ปกครองด้วยระบอบสังคมนิยม หรือคอมมิวนิสต์นั้น ในระบอบการปกครองแบบสังคมนิยมนั้นมักจะถูกควบคุมจากภาครัฐ ส่วนในการปกครองระบอบคอมมิวนิสต์นั้นกิจการสื่อสารจะถูกดำเนินการโดยรัฐบาลคอมมิวนิสต์ โดยที่ภาคเอกชนไม่มีโอกาสดำเนินธุรกิจอย่างอิสระ

ปัจจัยด้านสังคม วัฒนธรรม ศาสนา โดยที่สภาพแวดล้อมทางสังคม วัฒนธรรมและศาสนามีผลกระทบต่อธุรกิจโดยตรง เพราะการผลิตสินค้าหรือการให้บริการของธุรกิจ จำเป็นต้องอยู่บนพื้นฐานของความรับผิดชอบต่อสังคม และนำเสนอสินค้าหรือบริการที่ไม่ขัดต่อวัฒนธรรม ศาสนาของสังคมนั้น ๆ เพราะหากผู้ดำเนินธุรกิจ หรือผลิตสินค้า และบริการที่ไม่สอดคล้องต่อสภาพสังคม และวัฒนธรรมก็อาจจะเสี่ยงต่อการถูกปฏิเสธสินค้าและบริการจากผู้บริโภคก็เป็นได้

ปัจจัยด้านกฎหมาย โดยที่กฎหมายที่เกี่ยวข้องและมีผลต่อการดำเนินธุรกิจเช่นพวกกฎหมายเกี่ยวกับภาษี กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ ดังนั้น การดำเนินธุรกิจจึงจำเป็นต้องศึกษาให้เข้าใจเกี่ยวกับข้อกฎหมายต่าง ๆ เหล่านี้

ปัจจัยด้านเทคโนโลยี คำว่า “เทคโนโลยี” เป็นการเรียกทับศัพท์ภาษาอังกฤษซึ่งหากจะแปลเป็นไทย จะหมายถึง “วิทยาการ” หรือความรู้ที่เกิดขึ้นจากการนำเอาเอาความรู้ด้าน

วิทยาศาสตร์มาประยุกต์ใช้ ซึ่งในการดำเนินธุรกิจนั้นสามารถนำเอาเทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อธุรกิจได้ ตั้งแต่ในส่วนของการวางแผนทางธุรกิจ การผลิตสินค้า การให้บริการ การดำเนินการซื้อขาย ฯลฯ ดังนั้นการเป็นผู้ประกอบธุรกิจจึงจำเป็นต้องติดตามความก้าวหน้าของเทคโนโลยีเช่นกัน

อย่างไรก็ตามในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่เกิดการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในด้านเทคโนโลยี ส่งผลให้การดำเนินธุรกิจอยู่บนสถานการณ์การแข่งขันที่รุนแรง ดังนั้นหากองค์กรใดสามารถนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการจัดการธุรกิจได้ ก็จะสามารถสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวคิดเกี่ยวกับนวัตกรรม

นวัตกรรมทางธุรกิจเป็นแนวคิดสำคัญที่ช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและสร้างคุณค่าใหม่ให้กับธุรกิจ โดยการนำแนวคิดนวัตกรรมมาปรับใช้ในธุรกิจนั้นครอบคลุมการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การออกแบบกระบวนการใหม่ และการใช้โมเดลธุรกิจที่ทันสมัย (Tidd & Bessant, 2018) นวัตกรรมทางธุรกิจมีบทบาทในการช่วยให้ธุรกิจสามารถปรับตัวและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วในตลาด รวมถึงการตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา (Drucker, 1985) แนวคิดด้านนวัตกรรมทางธุรกิจสามารถแบ่งออกเป็นหลายประเภท เช่น นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ นวัตกรรมกระบวนการ และนวัตกรรมโมเดลธุรกิจ โดยนวัตกรรมผลิตภัณฑ์เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสินค้าและบริการที่มีคุณลักษณะใหม่หรือคุณภาพที่ดีขึ้น (Schilling, 2017) ส่วนนวัตกรรมกระบวนการเน้นการปรับปรุงขั้นตอนการทำงานหรือระบบการผลิตให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นเพื่อลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิต ในขณะที่นวัตกรรมโมเดลธุรกิจคือการปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินธุรกิจให้ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในอุตสาหกรรม เช่น การย้ายจากโมเดลการขายสินค้ามาเป็นการให้บริการแบบสมัครสมาชิก (Osterwalder & Pigneur, 2010)

ความสำคัญของนวัตกรรมทางธุรกิจในยุคปัจจุบันคือการสร้างความยืดหยุ่นในการปรับตัวเข้าสู่สภาพแวดล้อมที่มีการแข่งขันสูง รวมถึงการสร้างความยั่งยืนและตอบสนองต่อความต้องการที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา (Christensen, 2016) โดยองค์กรที่เน้นการสร้างสรรค่นวัตกรรมมักมีความสามารถในการวิเคราะห์แนวโน้มและการใช้ข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะช่วยให้องค์กรสามารถตัดสินใจและสร้างคุณค่าเพิ่มให้กับตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน (Nonaka & Takeuchi, 1995)

นวัตกรรมทางเทคโนโลยีการจัดการธุรกิจและการตลาดในศตวรรษที่ 21

การบริหารจัดการธุรกิจและการตลาดมีความจำเป็นต้องอาศัยเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมากขึ้น ดังนั้น หากจะประมวลเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่ได้ถูกนำขึ้นมาใช้เป็นเครื่องมือใหม่ในเชิงการบริหารที่บรรดานักบริหารทั้งหลายจะละเลยไม่ได้อาจแยกออกเป็น 2 กลุ่มหลัก คือ

กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มของเครื่องมือที่จะช่วยนักบริหารในการบริหารความเสี่ยงจากสถานการณ์ที่ผิดปกติ หรือวิกฤติทางธุรกิจที่ร้ายแรงไปจนถึงการเกิดมหันตภัยที่กระทบในองค์กรต่าง ๆ ในภาคอุตสาหกรรม ทั้งระบบอย่างกรณีของโรงไฟฟ้าปรมาณูระเบิดในญี่ปุ่น ซึ่งหมายความว่านักการบริหารถูกตั้งสมมติฐานว่าต้องบริหารสถานการณ์ปกติหรืองานประจำวันได้อย่างไม่ขาดตกบกพร่องในฐานะของมืออาชีพหากแต่การบริหารวิกฤติแตกต่างกันเพราะอาจจะใช้เครื่องมือหรือทรัพยากรตามปกติไม่เพียงพอ โดยเครื่องมือในกลุ่มแรกของการบริหารจัดการสมัยใหม่ แบ่งออกเป็น 3 เครื่องมือหลัก ๆ ด้วยกัน ได้แก่

1. Scenario analysis เป็นเครื่องมือที่นำไปใช้ในการกำหนดวิสัยทัศน์ ซึ่งก่อนที่จะกำหนดวิสัยทัศน์ที่เป็นเรื่องระยะยาวได้ ผู้ที่จะกำหนดวิสัยทัศน์จะต้องมีความรู้ความเข้าใจและมีความสามารถในการสร้างฉากสุดท้ายหรือเป้าหมายปลายทางการพิจารณาได้

2. Business Continuity Plan: BCP เป็นแผนเตรียมความพร้อมที่กิจการจะนำขึ้นมาใช้ได้ หากเกิดเหตุการณ์ใดก็ตามที่ทำให้กิจการต้องหยุดชะงักและไม่สามารถดำเนินงานหรือส่งมอบสินค้าและบริการให้กับลูกค้าได้ตามปกติเป็นเวลานานติดต่อกันเป็นวัน เป็นสัปดาห์ หรือเป็นเดือนไม่ใช่เป็นรายชั่วโมงและรอให้มีการซ่อมแซมหรือปรับปรุงเพื่อดำเนินการต่อไปได้ และการที่เครื่องมือ BCP ได้รับความสนใจจากนักบริหารสมัยใหม่มากขึ้นก็เพราะว่าภายในสถานะปัจจุบันมีโอกาที่จะเกิดภัยธรรมชาติ ภัยจากการกระทำของมนุษย์ที่คุกคามให้การดำเนินธุรกิจหยุดชะงัก โดยไม่อาจคาดหมายเหตุการณ์ที่ร้ายแรงนั้นได้ล่วงหน้า

3. Risk Register & dashboard เป็นการจัดการข้อมูลความเสี่ยงที่ต้องได้รับการยกระดับการจัดทำให้เป็นทะเบียนข้อมูลความเสี่ยงที่ครบถ้วนสมบูรณ์ เพื่อให้บุคลากรทุกคนในกิจการไม่ใช่แค่เพียงผู้บริหารเห็นภาพของข้อมูลความเสี่ยงอย่างเดียวกัน ข้อมูลความเสี่ยงเหล่านี้จะต้องจัดเก็บและนำไปใช้งานในการบริหารจัดการองค์กรอย่างครบถ้วน แทนที่จะพยายามปกปิด หลีกเลี่ยงไม่พูด

ถึงความเสี่ยงที่เกิดอยู่ และเครื่องมือในการบริหารข้อมูลความเสี่ยงนี้ มีลักษณะสำคัญที่แตกต่างจากการบริหารงานประจำวันอีกอย่างหนึ่งคือเป็นการใช้ข้อมูลความเสี่ยงในการสร้างภูมิคุ้มกันล่วงหน้า

กลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มของเทคโนโลยีและอุปกรณ์ที่ทันสมัย เนื่องจากสังคมดิจิทัลต้องการการบริหารจัดการที่ทันสมัยมากขึ้น แทนการยึดติดอยู่เฉพาะรูปแบบเดิม ๆ เพราะพฤติกรรมและการใช้ชีวิตของลูกค้ามีความทันสมัยและเป็นสังคมที่พึ่งพาและใกล้ชิดกับเทคโนโลยีมากขึ้นตามลำดับ กลุ่มเครื่องมือในด้านเทคโนโลยีในการบริหารจัดการ ได้แก่

1. Virtual marketing เป็นระบบที่ช่วยให้ลูกค้าเห็นภาพสินค้าหรือบริการได้ในลักษณะ 3 มิติ เช่น การที่กิจการท่องเที่ยวส่งข้อมูล 3 มิติเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวไปให้ลูกค้าได้สัมผัสกับบรรยากาศสถานที่จริงก่อนที่ลูกค้าจะเดินทางมาถึง การที่โรงแรมทำวิดีโอเสมือนจริงที่อาศัยเทคโนโลยี 3D เพื่อให้พนักงานต้อนรับลูกค้าสามารถให้บริการลูกค้าได้จากโทรทัศน์ในห้องพัก โดยไม่ต้องเสียเวลาในการโทรศัพท์หรือเดินลงไปสอบถามเอง หรือการที่ร้านอาหารในเกาหลีได้ติดตั้งระบบภาพ 3D เทาสินค้าจริง เพื่อให้ลูกค้าที่กำลังกลับบ้านและรอรถไฟใต้ดินสั่งอาหารหรือสินค้าได้และได้รับสินค้านั้นเมื่อกลับถึงบ้านพอดี

2. Wireless Material เป็นการวางระบบการควบคุมแบบไร้สายกับอุปกรณ์ต่าง ๆ ได้ครบวงจร โดยเฉพาะอุปกรณ์ไฟฟ้า ทำให้นักบริหารสามารถสอดส่อง ตรวจสอบการทำงานของคุณลักษณะการป้องกันการโจรกรรม และความปลอดภัย ซึ่งสามารถดำเนินการแก้ไขสถานการณ์ได้เพียงการใช้รีโมทคอนโทรลในการสั่งการ ทำให้สามารถควบคุมการทำงานทั้งหมดได้ รวมไปถึงการควบคุมกระบวนการผลิต และการจัดทำรายงานทางบัญชีได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กล่าวโดยสรุป เครื่องมืองดที่กล่าวมานี้มีความสำคัญและเป็นการต่อยอดการทำงานของระบบงานที่เรียกว่า Office Automation เพราะภายใต้ระบบดังกล่าวได้กำหนดเงื่อนไขให้ระบบงานควบคุมการทำงานของคน คนไม่มีสิทธิที่จะเปลี่ยนแปลง นอกจากทำตามกฎเกณฑ์ที่ระบุไว้อย่างเดียวเท่านั้น

บทสรุป

ศตวรรษที่ 21 เป็นยุคที่เกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอย่างรวดเร็วทางเทคโนโลยี ส่งผลให้เกิดการแข่งขันทางธุรกิจเป็นอย่างมาก องค์กรธุรกิจจำเป็นต้องมีการปรับตัว โดยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีต่างในการจัดการทางธุรกิจ เพื่อสร้างความได้เปรียบเชิงการแข่งขัน ซึ่งนวัตกรรมเทคโนโลยีที่ถูกนำมาประยุกต์ใช้การจัดการทางธุรกิจในปัจจุบัน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ 1. กลุ่ม

ของเครื่องมือที่จะช่วยนักบริหารในการบริหารความเสี่ยงจากสถานการณ์ที่ผิดปกติ อาทิ Scenario analysis และ Business Continuity Plan: BCP 2. กลุ่มของเทคโนโลยีและอุปกรณ์ที่ทันสมัย อาทิ Virtual marketing เป็นระบบที่ช่วยให้กับลูกค้าเห็นภาพสินค้าหรือบริการได้ในลักษณะ 3 มิติ และ Wireless Material ซึ่งเป็นการวางระบบการควบคุมแบบไร้สายกับอุปกรณ์ต่าง ๆ ได้ครบวงจร ตั้งแต่กระบวนการผลิต การควบคุมความปลอดภัย และการจัดทำบัญชี เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม. (2565). แผนปฏิบัติการราชการรายปี (พ.ศ. 2565). สืบค้น 15 ตุลาคม 2565, จาก <https://www.dip.go.th/th>.
- กุลเชษฐ์ มงคล. (2556). การจัดการการเปลี่ยนแปลง: ทางรอดขององค์กรในศตวรรษที่ 21. สืบค้น 15 ตุลาคม 2565, จาก <https://www.gotoknow.org/posts/205754>
- พัชรินทร์ ใจเย็น และ คณะ. (2560). นักบัญชีกับเทคโนโลยียุคปัจจุบัน. วารสารวิชาการสถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก, 3(1), 196 – 207.
- ศิริวรรณ มณีรุ่งเรือง และวรางคณา ทองนพคุณ. (2557). ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ความท้าทายอนาคต. สืบค้น 15 ตุลาคม 2565, จาก <https://krupeace.files.wordpress.com/2016/12/21-st-century-skills.doc>.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2560). การบริหารการตลาดยุคใหม่. กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.
- Armstrong, G., & Kotler, P. (2020). Marketing: An Introduction. 14thed.. Harlow: Pearson.
- Chaffey, D., & Ellis-Chadwick, F. (2019). Digital Marketing: Strategy, Implementation and Practice 7thed.. Harlow: Pearson.
- Christensen, C. M. (2016). The Innovator's Dilemma: When New Technologies Cause Great Firms to Fail. Cambridge: Harvard University Press.
- Drucker, P. F. (1985). Innovation and Entrepreneurship: Practice and Principles. New York: Harper & Row.
- Kingsnorth, S. (2019). Digital Marketing Strategy: An Integrated Approach to Online Marketing 2nd ed.. London: Kogan Page.

- Kotler, P., Kartajaya, H., & Setiawan, I. (2017). Marketing 4.0: Moving from Traditional to Digital. New Jersey: Wiley.
- Lemon, K. N., & Verhoef, P. C. (2016). Understanding Customer Experience Throughout the Customer Journey. *Journal of Marketing*, 80(6), 69-96.
- Nonaka, I., & Takeuchi, H. (1995). *The Knowledge-Creating Company: How Japanese Companies Create the Dynamics of Innovation*. New York: Oxford University Press.
- Osterwalder, A., & Pigneur, Y. (2010). *Business Model Generation: A Handbook for Visionaries, Game Changers, and Challengers*. New Jersey: Wiley..
- Schilling, M. A. (2017). *Strategic Management of Technological Innovation*. 5thed.. New York: McGraw-Hill Education.
- Solomon, M. R. (2020). *Consumer Behavior: Buying, Having, and Being*. 13thed.. Harlow: Pearson.
- Tidd, J., & Bessant, J. (2018). *Managing Innovation: Integrating Technological, Market and Organizational Change*. 6th ed.. New Jersey: Wiley.

หลักสูตรที่เน้นผลลัพธ์: แนวทางใหม่สำหรับหลักสูตรอาชีวศึกษา

Outcome-Based Curriculum: New approach

for Vocational Education Curriculum

ฮะฟิซุดดีน เจมู¹

Hafizuddin Jeme

¹รองผู้อำนวยการ วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกปัตตานี

Deputy Director of Kanaratthani Pattani Technical College

Corresponding Author e-mail: Hafizuddin9644@gmail.com

Received: 2023-02-07 Revised: 2023-03-18 Accepted: 2023-03-20

บทคัดย่อ (Abstract)

การศึกษาที่เน้นผลลัพธ์ (Outcome-based education) มีความสำคัญและถูกนำมาใช้ในการพัฒนา หลักสูตรระดับอาชีวศึกษาอย่างมากในปัจจุบันวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอหลักสูตรที่เน้นผลลัพธ์ (Outcome-based curriculum) การบริหารหลักสูตรและการสอนที่เน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญสามารถแบ่งลักษณะการจัดการศึกษาแบบมุ่งเน้นผลลัพธ์ (Outcome based Education: OBE) ได้เป็น 5 ประการ ได้แก่ 1.การออกแบบหลักสูตร/การเรียนรู้ 2.การจัดการหลักสูตร 3.การจัดการเรียนรู้ 4.วิธีการประเมิน 5.เป้าหมายหรือผลลัพธ์ โดยมีสาระเกี่ยวกับความหมายของOutcome-based Education(OBE) ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร 6 ขั้นตอน นำผลลัพธ์การเรียนรู้มาออกแบบ รายวิชา วางแผนการสอน วิธีการสอน และการประเมินในระดับต่างๆ โดยคำนึงถึงการเชื่อมโยงผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตรกับรายวิชา แนวคิดการศึกษาที่เน้นผลลัพธ์ไม่เพียงแต่ช่วยปรับเปลี่ยนผลลัพธ์ของการจัดการศึกษาและมี อัตลักษณ์ จุดเด่น หลักสูตรอาชีวศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาความรู้และทักษะของผู้เรียน แต่ยังช่วยพัฒนากำลังคนขั้นสูงที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะทางอีกด้วย

คำสำคัญ (Keywords): หลักสูตรที่เน้นผลลัพธ์; หลักสูตรอาชีวศึกษา; ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร

Abstract

Results-based education (Outcome-based education) is important and is used in development. Today's vocational education curriculum aims to deliver results-based curriculum. (Outcome- based curriculum) Curriculum administration and teaching that emphasizes learning outcomes. It is important for the learners to divide the characteristics of Outcome based Education (OBE) into 5 aspects: 1. Curriculum/ learning design. 2. Curriculum management 3. Learning management 4. Evaluation method 5. Goals or results, with information about the meaning of Outcome-based. Education(OBE)The 6-step curriculum development process takes learning outcomes into course design, teaching plans, teaching methods, and assessments at various levels, taking into account the linkage of learning outcomes. Learn at the curriculum level and subjects. The concept of education that emphasizes results not only helps change the results of education and has the identity and strengths of a vocational education curriculum that focuses on developing students' knowledge and skills. But it also helps develop advanced manpower with specialized knowledge and abilities.

Keywords: Results-focused curriculum; Vocational courses; Curriculum development steps

บทนำ (Introduction)

การเปลี่ยนแปลงสู่โลกดิจิทัลทำให้มีการใช้ระบบปัญญาประดิษฐ์แทนแรงงานมนุษย์ สถาบัน McKinsey Global Institute ศึกษาข้อมูลจาก 46 ประเทศ และ 800 อาชีพ ได้คาดการณ์ว่าในปี 2030 แรงงาน ทั่วโลกกว่า 800 ล้านตำแหน่ง จะถูกแทนที่ด้วยเครื่องจักรอัตโนมัติ และประมาณ 375 ล้านคน ที่จำเป็นต้อง เรียนรู้ทักษะใหม่ ๆ เพื่อให้สามารถทำงานในอาชีพที่ไม่เคยมีมาก่อน ปีพียูไทย (2565); ผู้จัดการออนไลน์(2560) ดังนั้น การสร้างหลักสูตรใหม่จึงต้องคำนึงถึงสมรรถนะของผู้เรียนในอนาคต เพื่อให้ผลิตนักศึกษาที่สามารถทำงาน ในระบบเศรษฐกิจในอนาคตได้

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีหน้าที่ผลิตและพัฒนากำลังคนระดับกลางและ นัก เทคโนโลยีมีการปฏิรูปทั้งระดับแนวคิด โครงสร้างและวิธีการดำเนินงาน เพื่อให้ผลผลิตที่มี คุณภาพ มี ประสิทธิภาพสอดคล้องกับการพัฒนาชาติดังพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 ในมาตรา 6 ที่กำหนดให้การจัดการอาชีวศึกษาต้องสอดคล้องกับกรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษา ในช่วง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) และแผนการศึกษา แห่งชาติ (พ.ศ. 2560-2579) เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยได้ศึกษา สภาวะการณ์และบริบทแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาการศึกษาของประเทศ ทั้ง ด้าน ความก้าวหน้าของ เทคโนโลยีดิจิทัลแบบก้าวกระโดดที่ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของ ประเทศ ภูมิภาค และโลก การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรไปสู่สังคมสูงวัย และทักษะของ ประชากรใน ศตวรรษ ที่ 21 ที่ทั่วโลกต่างต้องเผชิญกับความท้าทายและมุ่งพัฒนาประเทศไปสู่การ พัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมยุค 4.0 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564)จากเหตุผลดังกล่าว เป้าหมายของการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรอาชีวศึกษาจึงมุ่งเน้นที่ การสร้างหลักสูตรที่ทันสมัย ตอบสนองยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ และการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล มุ่งให้เกิดการ จัดการศึกษาที่ เน้นผลลัพธ์ (Outcome-based education) จึงมีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องทำความเข้าใจ สื่อสาร และถ่ายทอดแนวทางใหม่สำหรับหลักสูตรอาชีวศึกษา คือ การพัฒนาหลักสูตรที่เน้นผลลัพธ์ เพื่อการเปลี่ยนแปลงผลลัพธ์ของการจัดการศึกษาตามการเปลี่ยนแปลงของระบบอาชีวศึกษาที่ เกิดขึ้นในปัจจุบัน และอนาคต

การศึกษาที่เน้นผลลัพธ์เปรียบเสมือนปรัชญาการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดย มุ่งเน้นการวัดผล จากผลงานที่ผู้เรียนแสดงออกมา (ผลลัพธ์) การศึกษาที่เน้นผลลัพธ์เป็นหลักในการ ออกแบบการสอนของผู้สอน เพื่อให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดการเรียนรู้และช่วยให้ ผู้เรียนสัมฤทธิ์ผลจากการเรียนรู้ตามที่ได้ตั้งไว้ โดยสิ่งที่สำคัญมากที่สุดในการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์คือ การมุ่งเน้นสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนรู้มากกว่าเนื้อหาที่ได้สอน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (2565)ดังนั้น หลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์จึงมีความสำคัญ ต่อการพัฒนาสมรรถนะรายบุคคลอัน ประกอบด้วย ความรู้ ทักษะ ความสามารถ เห็นคุณค่าของการเรียนรู้ และ มีทัศนคติที่ดีต่อความเป็น วิชาชีพของตนเอง มีหลักฐานเชิงประจักษ์ที่แสดงให้เห็นถึงสมรรถนะที่ถูกออกแบบไว้ สำหรับการ เรียนในแต่ละศาสตร์สาขา ในขณะที่การศึกษาสาขาในสาขานั้น ๆ สมรรถนะจึงเป็นความสามารถ

ตามบทบาทหน้าที่ของวิชาชีพและบทบาทหน้าที่ตามความต้องการของสังคม ตั้งแต่ระดับเริ่มต้นของการเรียนใน หลักสูตรจนเรียนจบตามหลักสูตร

ในบทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอหลักสูตรที่เน้นผลลัพธ์สำหรับอาชีวศึกษา (Outcome-based curriculum) โดย มีสาระเกี่ยวกับความหมายของOutcome-based Education(OBE)ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร ลักษณะการจัดการศึกษาแบบมุ่งเน้นผลลัพธ์ (Outcome based Education: OBE) และเปรียบเทียบหลักสูตรปกติกับหลักสูตรOBEทั้งนี้เพื่อใช้เป็นข้อเสนอแนะในการพัฒนา หรือปรับปรุงหลักสูตรที่เน้นผลลัพธ์สำหรับอาชีวศึกษาต่อไป

ความหมายของOutcome-based Education(OBE)สำหรับอาชีวศึกษา

OBE เป็นการจัดการศึกษาและจัดการเรียนรู้ที่เน้น"ความสมเหตุสมผล"โดยมุ่งผลลัพธ์ไปที่นักเรียนเป็นสำคัญเพื่อให้เกิดคุณลักษณะที่สังคมและโลกในอนาคตต้องการ ไม่เน้นเนื้อหาวิชาเพียงอย่างเดียว โดยที่ **Abbhilash (2018)** กล่าวถึง OBE เป็นการเตรียมนักเรียนสู่การจ้างงานในตลาดโลก เนื่องจากตลาดการจ้างงานในปัจจุบันต้องการทักษะพิเศษด้านวิชาชีพ การสื่อสาร เทคนิคการแก้ปัญหา และทักษะอื่น ๆ ดังนั้นสถานศึกษาจึงมีหน้าที่หลักในการส่งเสริมนักเรียนตามความต้องการของตลาดโลก ยกกระดับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสังคมโลก รวมถึงวิธีการสอน การเรียนรู้ และการประเมิน โดยใช้เป็นแนวทางที่เหมาะสมในการเปลี่ยนจากหลักสูตรที่เน้นเนื้อหาแบบเดิมไปสู่หลักสูตรสมัยใหม่ที่สามารถผลิตนักเรียนที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของตลาด และมีทักษะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดโลก ตลอดจน **Loreto (2018)** กล่าวถึง OBE เป็นการออกแบบ การพัฒนา และการจัดทำเอกสารการสอนโดยเป้าหมายและผลลัพธ์จะถูกกำหนดไว้ล่วงหน้า เป็นแนวทางการศึกษาซึ่งไม่ได้มุ่งเน้นเฉพาะสิ่งที่นักเรียนเรียนรู้เท่านั้น แต่ยังรวมถึงวิธีการเรียนรู้ให้นักเรียนบรรลุผลเมื่อสิ้นสุดประสบการณ์การเรียนรู้โดยที่ทั้งครู และนักเรียนจำเป็นต้องเข้าใจความตั้งใจของครูในการสอนและความคาดหวังของนักเรียนที่จะเรียนรู้ ทำความเข้าใจ และปฏิบัติจริงเมื่อสิ้นสุดแต่ละหลักสูตร ตลอดจน **Yusof, Othman, Norwani, Ahmad, & Jalil (2017)** กล่าวถึง OBE เป็นการจัดการศึกษาที่อิงตามผลลัพธ์ โดยเน้นความโปร่งใส มีหลักการสำคัญคือนักเรียนต้องผ่านมาตรฐานเฉพาะจึงจะสำเร็จการศึกษาได้ ด้วยเหตุนี้ในการศึกษา

จึงใช้การอิงตามผลลัพธ์แต่ครูมีอิสระที่จะทดลองกับวิธีการใดก็ได้ที่ให้นักเรียนประสบผลสำเร็จและเกิดความพึงพอใจ ดังแสดงภาพที่ 1



ภาพที่ 1 การปฏิบัติจริงการจัดการศึกษา Outcome-based Education(OBE)
สำหรับอาชีวศึกษา
ที่มา: สะฟิซุดดิน

โดยสรุป OBE หมายถึง การศึกษาที่เน้นมุ่ง “ผลลัพธ์” นักเรียนเรียนรู้โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาทักษะ และหลักสูตรมีความยืดหยุ่นนอกจากนี้การเรียนรู้เชื่อมโยงกับสถานการณ์ในชีวิตจริง เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและวิธีการประเมินอย่างชัดเจนใช้วิธีการหลากหลายต่อเนื่องผู้เรียนได้ทำการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เกิดสมรรถนะ สามารถปฏิบัติทักษะพิเศษด้านวิชาชีพ การสื่อสาร เทคนิค การแก้ปัญหา ปฏิบัติจริงเมื่อสิ้นสุดแต่ละหลักสูตร จึงสามารถแบ่งลักษณะการจัดการศึกษาแบบมุ่งเน้นผลลัพธ์ (Outcome based Education: OBE) สำหรับอาชีวศึกษา

1.การออกแบบหลักสูตร/การเรียนรู้ สำหรับอาชีวศึกษา คือ การศึกษาที่เน้นมุ่ง “ผลลัพธ์” ไม่ใช่การศึกษาที่เน้นใส่ความรู้ หรือ เป็นการศึกษาที่ เน้นผลลัพธ์มากกว่ากระบวนการ เป็น โดยมีวัตถุประสงค์การเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบการเรียนรู้โดยมี

เป้าหมายและผลลัพธ์ จะถูก กำหนดไว้ล่วงหน้า

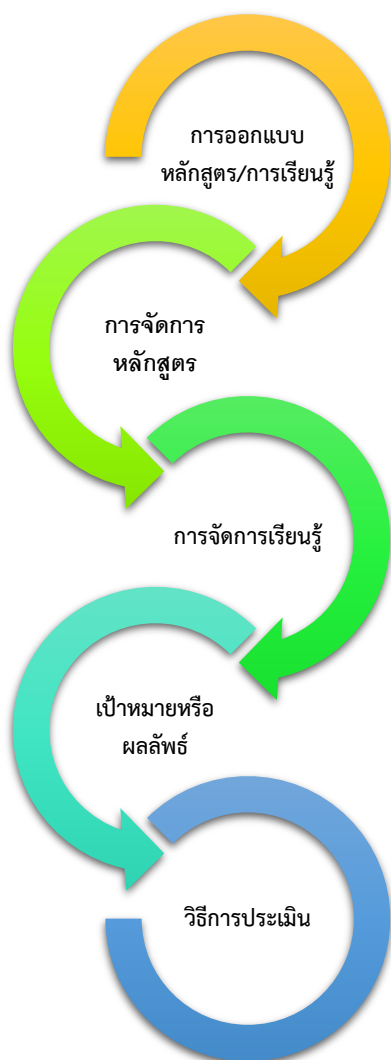
2.การจัดการหลักสูตร สำหรับอาชีวศึกษา คือ นักเรียน เรียนรู้โดยมีเป้าหมายในการพัฒนา ทักษะ และหลักสูตรมีความยืดหยุ่น นอกจากนี้ หลักสูตรมีความ สอดคล้องกับสังคมโลก

3.การจัดการเรียนรู้ สำหรับอาชีวศึกษา คือ บูรณาการ เนื้อหาและการเรียนรู้เชื่อมโยงกับ สถานการณ์ในชีวิตจริง เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ นอกจากนี้ไม่มีรูปแบบ หรือระยะเวลาการเรียนรู้ที่ เฉพาะเจาะจง หรือตายตัว นักเรียน สามารถเรียนรู้ตามที่ต้องการ

4.วิธีการประเมิน สำหรับอาชีวศึกษา คือ วิธีการ

ประเมินอย่างชัดเจน และดำเนินการประเมินผลอย่างเป็นระบบยึด ผลลัพธ์ของผู้เรียน ใช้วิธีการ หลากหลายต่อเนื่อง

ภาพที่ 2 ลักษณะการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ (OBE) สำหรับอาชีวศึกษา



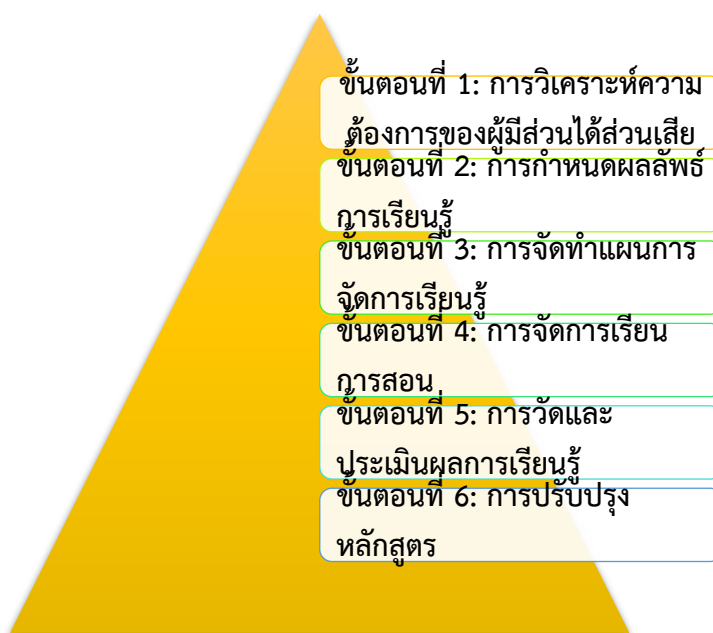
5.เป้าหมายหรือผลลัพธ์ สำหรับอาชีวศึกษา คือ การเรียนรู้ของนักเรียนเป็นสำคัญสามารถทำได้สามารถนำไปประกอบอาชีพและศึกษาต่อ นอกจากนี้นักเรียนสามารถถ่ายทอดความรู้ทักษะ เจตคติ และประสบการณ์ที่ได้รับในระหว่างการเรียนรู้นอกจากนี้ผู้เรียนเรียนรู้สม่ำเสมอผู้เรียนได้ทำการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ซึ่งกันและกันสามารถปฏิบัติทักษะพิเศษด้านวิชาชีพ การสื่อสาร เทคนิค การแก้ปัญหา ปฏิบัติจริงเมื่อสิ้นสุดแต่ละหลักสูตร

ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรOutcome-based Education (OBE)สำหรับอาชีวศึกษา

กระบวนการออกแบบหลักสูตรที่มุ่งเน้นไปที่ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง (Expected Learning Outcomes: PLOs) ของนักศึกษาเป็นหลัก โดยกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ชัดเจนและวัดผลได้ตั้งแต่เริ่มต้นการออกแบบหลักสูตร เพื่อให้แน่ใจว่าการเรียนการสอนและการประเมินผลเป็นไปในทางเดียวกัน ส่งผลให้นักศึกษาบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ **สอดคล้องกับ CATLTR (2022) กล่าวถึง ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร OBE ว่า**ความต้องการของผู้เรียนผลลัพธ์การเรียนรู้จะระบุความรู้และทักษะเฉพาะที่ควรทำเมื่อจบหลักสูตรและการสื่อสารกับผู้เรียนอย่างชัดเจนและเข้าใจได้ มีประโยชน์ต่อทั้งผู้เรียนและนักการศึกษาเพื่อใช้ในการวัดและประเมินผลข้อบกพร่องต่างๆ ของหลักสูตรหลังจากร่างฯ เสร็จแล้ว เพื่อปรับปรุงให้ดีขึ้นนำหลักสูตรไปทดลองใช้แล้วตรวจสอบและประเมินเบื้องต้น**ตลอดจนJIET (2020).กล่าวถึง ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร OBE ว่า**ในแบบจำลอง OBE ผลลัพธ์ของแต่ละหลักสูตรและโปรแกรมจะถูกกำหนดไว้ล่วงหน้าผลลัพธ์การเรียนรู้ในรูปแบบของผลลัพธ์ของหลักสูตร (CO) ผลลัพธ์ของโปรแกรม (PO) และผลลัพธ์เฉพาะของโปรแกรม (PSO) ในภายหลัง CO มีส่วนร่วมในการบรรลุ PO และ PSO ที่ต้องการเพื่อใช้ในการวัดและประเมินผลขั้นนี้มุ่งหาจุดอ่อนนำหลักสูตรไปทดลองใช้แล้วตรวจสอบและประเมินเบื้องต้น นอกจากนี้ Sanchez, A. V., & Ruiz, M. P. (2008)..กล่าวถึง ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร OBE ว่าสภาพปัญหาและความต้องการสังคมกระบวนการที่มีการวางแผน มีจุดมุ่งหมายกำหนดจัดหาเนื้อหาเพื่อใช้ในการวัดและประเมินผล“ประสบการณ์การเรียนรู้โดยรวมของบุคคลไม่เฉพาะในโรงเรียนแต่ในสังคมด้วย”ประเมินผลหลังใช้ว่าเหมาะสมเป็นระบบ เพื่อสร้างการปรับปรุงเชิงบวกในระบบการศึกษา **สอดคล้อง McCourt (2021).**กล่าวถึง ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร OBE ว่าความต้องการของผู้เรียนมุ่งแก้ปัญหาประสบการณ์การเรียนรู้ที่ถูกนำมาจัดในหลักสูตรผล

การเรียนรู้ควรสังเกตและวัดผลได้ เพื่อให้คุณสามารถประเมินได้ว่าผู้เรียนบรรลุผลตามที่คาดหวังหรือไม่เพื่อปรับปรุงให้ดีขึ้นมีจุดใดบ้างที่ควรได้รับการปรับปรุงตรวจสอบและประเมิน

โดยสรุป ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร OBE หมายถึง ศึกษาวิเคราะห์สำรวจวิจัย ถึงสภาพพื้นฐานด้านต่างๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลอย่างเพียงพอสำหรับหลักสูตรที่ดีสามารถพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถที่จะนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคมได้ นอกจากนี้การพัฒนาหลักสูตรตามแนวทางการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์ (Outcome-Based Education: OBE) นั้น มีลักษณะเป็นกระบวนการแบบยืดหยุ่นและต่อเนื่อง โดยเน้นที่ผลลัพธ์การเรียนรู้ของนักศึกษาเป็นหลัก ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร OBE แสดงดังภาพที่ 3 ดังนี้



ภาพที่ 3 ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร OBE สำหรับอาชีวศึกษา

ที่มา: ผู้เขียน, 2566

จากภาพที่ 3 ขั้นตอนที่ 1: การวิเคราะห์ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ขั้นตอนแรกนี้ เป็นการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร ไม่ว่าจะเป็นนักศึกษา คณาจารย์ ผู้ปกครอง สถานประกอบการ หน่วยงานภาครัฐและเอกชน เป็นต้น ข้อมูลเหล่านี้จะเป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 2: การกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร OBE จะถูกกำหนดเป็นกรอบผลลัพธ์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม (Competency-Based Learning Outcomes: CLOs) ซึ่งครอบคลุมทั้งความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรนั้น CLOs จะถูกกำหนดโดยพิจารณาจากความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและบริบทของหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 3: การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้: แผนการจัดการเรียนรู้เป็นเอกสารที่ระบุกิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผลการเรียนรู้ที่ใช้ในการบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ แผนการจัดการเรียนรู้จะจัดทำขึ้นโดยพิจารณาจาก CLOs ของหลักสูตรและบริบทของการเรียนการสอน

ขั้นตอนที่ 4: การจัดการเรียนการสอน: การจัดการเรียนการสอนตามแนวทาง OBE นั้น มุ่งเน้นที่การส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ การจัดการเรียนการสอนจึงต้องคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ เช่น การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอน และการประเมินผลการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 5: การวัดและประเมินผลการเรียนรู้: การประเมินผลการเรียนรู้ตามแนวทาง OBE นั้น มุ่งเน้นที่การวัดและประเมินผลผลลัพธ์การเรียนรู้ของนักศึกษา การประเมินผลการเรียนรู้จึงต้องคำนึงถึง CLOs ของหลักสูตรและบริบทของการประเมินผล

ขั้นตอนที่ 6: การปรับปรุงหลักสูตร: การประเมินผลหลักสูตรเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องเพื่อตรวจสอบว่าหลักสูตรนั้นบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ หากหลักสูตรยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ จำเป็นต้องมีการปรับปรุงหลักสูตรโดยพิจารณาจากผลการประเมินผล

ทั้งนี้ ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร OBE ดังกล่าวเป็นเพียงแนวทางคร่าว ๆ เท่านั้น ในแต่ละหลักสูตรอาจต้องมีการปรับเปลี่ยนขั้นตอนให้เหมาะสมกับบริบทและความต้องการของหลักสูตรนั้น ๆ

ลักษณะเด่น อัตลักษณ์ของหลักสูตรปกติกับหลักสูตรOBEสำหรับอาชีวศึกษา

หลักสูตรปกติและหลักสูตร OBE ต่างก็เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาความรู้และทักษะของผู้เรียน แต่มีความแตกต่างที่สำคัญบางประการ ตามที่ Lee & Omar (2018) กล่าวถึง

หลักสูตร OBE นักเรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบหลักสูตรการเรียนรู้การจัดการศึกษาแบบมุ่งเน้นผลลัพธ์มีความยืดหยุ่นเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและผู้เรียนมีอิสระในการจัดการศึกษามีวิธีการประเมินอย่างชัดเจนนักเรียนได้ถ่ายทอดความรู้ ทักษะ เจตคติ และประสบการณ์ที่ได้รับในระหว่างการเรียนรู้ สอดคล้องกับปริญญา (2558) กล่าวถึง หลักสูตร OBE การศึกษาที่เน้นมุ่ง “ผลลัพธ์” ไม่ใช่การศึกษาที่เน้นใส่ความรู้การจัดการหลักสูตรเป็นอิสระการจัดการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและวิธีการประเมินยึดผลลัพธ์ของผู้เรียนผู้เรียนเรียนรู้สม่ำเสมอ ผู้เรียนได้ทำการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน โดยระบุถึงความแตกต่างของการศึกษาหลักสูตร OBE กับการศึกษาหลักสูตรปกติแสดงในตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ความแตกต่างของการศึกษาหลักสูตร OBE สำหรับอาชีวศึกษา กับการศึกษาหลักสูตรปกติ

หัวข้อ	หลักสูตรปกติ	หลักสูตร OBE สำหรับอาชีวศึกษา
จุดเน้น	เนื้อหา	ผลลัพธ์การเรียนรู้
การกำหนดรายวิชาและหน่วยกิต	กำหนดไว้ล่วงหน้า	กำหนดตามผลลัพธ์การเรียนรู้
การวัดผล	เน้นการสอบ	เน้นการวัดผลโดยวิธีหลากหลาย
บทบาทของนักศึกษา	ผู้รับความรู้	ผู้เรียนรู้
บทบาทของอาจารย์	ผู้ถ่ายทอดความรู้	ผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นได้ชัดเจนว่า การศึกษาที่เน้นผลลัพธ์นั้น จุดเน้น”ผลลัพธ์การเรียนรู้”การกำหนดรายวิชาและหน่วยกิต กำหนดตามผลลัพธ์การเรียนรู้เน้นการวัดผลโดยวิธีหลากหลายบทบาทของนักศึกษาจะเป็นผู้เรียนรู้ขณะที่อาจารย์เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย Chandra, Omer & Essaid (2018) กล่าวถึง หลักสูตร OBE นักเรียนเรียนรู้ตามหลักสูตรโดยมีเป้าหมายในการพัฒนาทักษะไม่มีรูปแบบ หรือระยะเวลาการเรียนรู้ที่เฉพาะเจาะจง หรือตายตัว นักเรียนสามารถเรียนรู้ตามที่ต้องการยึดผลลัพธ์ วิธีการประเมินใช้วิธีการหลากหลายต่อเนื่องเป้าหมายเพื่อให้ประสบผลสำเร็จ พัฒนาทักษะของผู้เรียน

โดยสรุป หลักสูตร OBE มีข้อดีตรงที่เน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ ทำให้สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการทำงานได้จริง แต่ก็มีจุดอ่อนตรงที่อาจไม่ยืดหยุ่นต่อการ

เปลี่ยนแปลง และทำให้การประเมินผลมีความซับซ้อนมากขึ้น อย่างไรก็ตาม หลักสูตร OBE ก็เป็นแนวทางการจัดการศึกษาที่กำลังได้รับความนิยมมากขึ้นในปัจจุบัน เนื่องจากมีความสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

บทสรุป

หลักสูตรที่เน้นผลลัพธ์มีความสำคัญและจำเป็นต่อการจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษา เพราะมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถเฉพาะทาง การผลิตและพัฒนากำลังคนระดับกลางและนัก เทคโนโลยีจึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตรปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนทุกคนมีการเรียนรู้ มีความเข้าใจ ได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่สำคัญและจำเป็นในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ในวิชาชีพ หลักสูตรอาชีวศึกษาจึงจำเป็นต้องมีลักษณะเฉพาะและมุ่งผลลัพธ์ที่ตัวผู้เรียน โดยการออกแบบผลลัพธ์การเรียนรู้จะตั้งต้นจากวิสัยทัศน์และพันธกิจของวิทยาลัยไปสู่วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร และระดับรายวิชา นำผลลัพธ์การเรียนรู้นี้เป็นจุดเริ่มต้นในการออกแบบรายวิชา วางแผนการสอนและวิธีการเผยแพร่ และการประเมินในระดับต่าง ๆ โดยคำนึงถึงความเชื่อมโยงระหว่างการประเมินและกิจกรรมการเรียนให้สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ (Alignment) ตามรูปแบบแผนที่การกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา และควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่สนับสนุนและมีอุปสรรคที่มีผลต่อความพร้อมในการสร้างหลักสูตรที่เน้นผลลัพธ์มีการจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษา

เอกสารอ้างอิง (References)

- ปิยชีไทย. (2565). หุ่นยนต์จะมาแทนที่คนงานในโรงงาน 20 ล้านตำแหน่งในปี 2030. สืบค้น 13 ธันวาคม 2565, จาก <https://mgronline.com/cyberbiz/detail/9600000120443>.
- ผู้จัดการออนไลน์. (2560). เตรียมตัวหรือยัง คนเสี่ยงตกงานทั่วโลก 800 ล้านคนในปี 2030 จากระบบ อัตโนมัติ. สืบค้น 13 ธันวาคม 2565, จาก <https://mgronline.com/cyberbiz/detail/9600000120443>

- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. (2565). การศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์ (OBE). สืบค้น 15 ธันวาคม 2565, จาก <https://www1.kmutt.ac.th/education/obe>.
- ปริญญ์ เทวานฤมิตรกุล. (2558). การศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์ โดยผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และใช้โครงงานเป็นฐานในการเรียนรู้: เอกสารประกอบการบรรยายเรื่อง “How to Foster สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). ทักษะที่จำเป็นแห่งอนาคต (Future Skill) เพื่อเตรียมการพัฒนาคุณภาพคนไทยทุกช่วงวัยรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (Disruption) ของโลกศตวรรษที่21: ผลการศึกษาและแนวทางการส่งเสริม. กรุงเทพฯ: สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษาสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- Abbhilash, M. (2018). Things You Need To Know About Outcome-Based Education In India.4 Things You Need To Know About Outcome-Based Education In India. Retrieved from <https://www.myclassroom.com/>.<https://www.myclassroom.com/blog/4-things-to-know-about-outcome-based-education/>
- Catltr. (2022). Course Learning Outcomes, <https://learning.northeastern.edu/course-learning-outcomes> (Retrieved on 30.12.2022)
- Chandra, R.S., Omer,F., & Essaid,B. (2018). Continuous improvement process based on Outcome-Based Education. Proceedings of the 2008 IAJC-IJME International Conference. November 17-19. Paper 031, ENG107.
- JIET. (2020). OBE Model, jiethodhpur.ac.in/obemodel.php (Retrieved on 29.12.2022).
- Lee, s, N.M.A., & Omar, N. (2018). An outcome based education approach to delivery and assessment of a course in control system design. Proceedings of International Conference on Engineering 2018
- Loreto, M.M., (2018). Outcomes based teaching and learning practices in the hotel and resort management program of Dusit Thani College. Dusit Thani College J, 12, 82–98. Special Issue.

McCourt, Millis, B.J. (2021). Writing and Assessing Course Level Student

LearningOutcomes, Office of Planning and Assessment, Texas Tech University.

Yusof R., Othman N., Norwani N.M., Ahmad N.L.B. & Jalil N.B.A. (2017).

Implementation of outcome-based education (OBE) in accounting programme in higher education. Academic Research Business Social Science, 7(6), 1186–1200.

Sanchez, A. V., & Ruiz, M. P. (2008). Competence-based learning. A proposal for the assessment of generic competences, University of Deusto: Bilbao.

หลักเกณฑ์การเสนอบทความและคำแนะนำสำหรับผู้นิพนธ์ เพื่อตีพิมพ์ในวารสารนวัตกรรมการบริหารและการจัดการศึกษา

นโยบายและขอบเขตการตีพิมพ์เผยแพร่

"วารสารนวัตกรรมการบริหารและการจัดการศึกษา" เป็นวารสารสำหรับการเผยแพร่ผลงานวิชาการและผลงานวิจัยทางสังคมศาสตร์ของคณาจารย์ นักวิชาการ นิสิต นักศึกษาผู้สนใจทั่วไปและแขนงวิชาที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นผลงานในเชิงบูรณาการด้านนวัตกรรมการบริหารธุรกิจ นวัตกรรมการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน นวัตกรรมการบริหารการศึกษา และนวัตกรรมการศึกษา

การพิจารณาและคัดเลือกบทความ

บทความแต่ละบทความจะได้รับพิจารณาจากคณะกรรมการกลั่นกรองบทความวารสาร (Peer Review) จากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน โดยบทความผู้นิพนธ์ภายนอกได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิภายในและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ส่วนบทความผู้นิพนธ์ภายในได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกหน่วยงานที่จัดทำวารสาร มีความเชี่ยวชาญตรงตามสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง และได้รับความเห็นชอบจากกองบรรณาธิการก่อนตีพิมพ์ ทั้งนี้จะมีรูปแบบที่ผู้พิจารณาบทความไม่ทราบชื่อผู้นิพนธ์บทความและผู้นิพนธ์บทความไม่ทราบชื่อผู้พิจารณาบทความเช่นเดียวกัน (Double-Blind Peer Review)

ส่วนประเภทของบทความที่ลงตีพิมพ์ในวารสาร

วารสารนวัตกรรมการบริหารและการจัดการศึกษา ตีพิมพ์บทความประเภทต่าง ๆ ดังนี้

1. บทความวิจัย

รายงานผลงานวิจัยใหม่ที่มีองค์ความรู้อันเป็นประโยชน์ เป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจทันต่อเหตุการณ์และยุคสมัย ซึ่งไม่เคยตีพิมพ์ในวารสารใด ๆ มาก่อน ควรมีองค์ประกอบดังนี้

1.1 ชื่อเรื่อง (Title) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยพิมพ์ชื่อเรื่องเป็นภาษาไทย และตามด้วยภาษาอังกฤษ

1.2 ผู้นิพนธ์ (Author) ชื่อและนามสกุล พร้อมระบุชื่อต้นสังกัด หรือชื่อหน่วยงาน ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และอีเมลของผู้นิพนธ์

1.3 บทคัดย่อ (Abstract) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

1.4 คำสำคัญ (Keywords) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ระบุคำเป็นคำสำคัญของเนื้อหา ครอบคลุมชื่อเรื่องที่ศึกษา เหมาะสมสำหรับนำไปใช้เป็นคำค้นหาข้อมูล

1.5 บทนำ (Introduction) เป็นส่วนของเนื้อหาที่อธิบายถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา และเหตุผลนำไปสู่การศึกษาวิจัย ทั้งนี้ ควรอ้างอิงเอกสารและงานวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้องด้วย เพื่อให้มีน้ำหนักและเกิดความน่าเชื่อถือ

1.6 วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives) ระบุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการวิจัย

1.7 วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods) อธิบายถึงกระบวนการดำเนินการวิจัยอย่างละเอียด และชัดเจน กล่าวถึงรายละเอียดของวิธีการศึกษาประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา และวิธีการศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย รวมทั้งสถิติที่นำมาใช้วิเคราะห์ข้อมูล

1.8 ผลการวิจัย (Research Results) เสนอผลการวิจัยที่ตรงประเด็นตามลำดับขั้นของการวิจัย ควรจำแนกผลออกเป็นหมวดหมู่และสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยการบรรยายในเนื้อเรื่อง และแสดงรายละเอียดเพิ่มเติมด้วยภาพประกอบ ตาราง กราฟ หรือแผนภูมิตามความเหมาะสม

1.9 อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion) ผสมผสานเปรียบเทียบและผลการวิจัยให้เข้ากับหลักทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเชื่อมโยงผลการวิจัยให้สอดคล้องกับประเด็นปัญหาการวิจัย เพื่อให้มีความเข้าใจหรือเกิดความรู้ใหม่ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนั้น รวมทั้งข้อดี ข้อเสียของวิธีการศึกษา เสนอแนะความคิดเห็นใหม่ ๆ ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางที่จะนำไปประยุกต์ให้เกิดประโยชน์

1.10 ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions) ระบุข้อเสนอแนะทั่วไปและข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1.11 เอกสารอ้างอิง (References) เป็นการอ้างอิงเอกสารในเนื้อหาให้ใช้ระบบ APA (American Psychological Association citation style) ทั้งนี้ การอ้างอิงเอกสารที่เป็นภาษาไทยหรือภาษาต่างประเทศ

2. บทความวิชาการ

หัวข้อและเนื้อหาควรชี้ประเด็นที่ต้องการนำเสนอให้ชัดเจนและมีลำดับเนื้อหาที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจได้ชัดเจน รวมถึงใช้ทฤษฎีวิเคราะห์และเสนอแนะประเด็นอย่างสมบูรณ์ ควรมีองค์ประกอบดังนี้

2.1 ชื่อเรื่อง (Title) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยพิมพ์ชื่อเรื่องเป็นภาษาไทยและตามด้วยภาษาอังกฤษบรรทัดถัดมา

2.2 ผู้นิพนธ์ (Author) ชื่อและนามสกุล พร้อมระบุชื่อต้นสังกัด หรือชื่อหน่วยงาน ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และอีเมลของผู้นิพนธ์

2.3 บทคัดย่อ (Abstract) ให้มีภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

2.4 คำสำคัญ (Keywords) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ระบุคำเป็นคำสำคัญของเนื้อหา ครอบคลุมชื่อเรื่องที่ศึกษา เหมาะสมสำหรับนำไปใช้เป็นคำค้นหาข้อมูล

2.5 บทนำ (Introduction) เป็นส่วนแนะนำและปูพื้นเรื่อง เพื่อให้ผู้อ่านทราบข้อมูลเบื้องต้นของเนื้อหา

2.6 เนื้อหา (Content) เนื้อหาบทความ มีการแบ่งประเด็นเรื่องย่อย ๆ และการจัดเรียงลำดับเป็นไปตามรายละเอียดของเนื้อหา

2.7 บทสรุป (Conclusion) การสรุปเนื้อหาในบทความทั้งหมดออกมาอย่างชัดเจน กระชับ โดยมีการสรุปปิดท้ายเนื้อหาที่นำเสนอ

2.8 เอกสารอ้างอิง (References) เป็นการอ้างอิงเอกสารในเนื้อหาให้ใช้ระบบ APA (American Psychological Association citation style) ทั้งนี้ การอ้างอิงเอกสารที่เป็นภาษาไทย หรือภาษาต่างประเทศ

การส่งบทความ

บทความที่จะตีพิมพ์ในวารสารนวัตกรรมการบริหารและการจัดการศึกษาต้องส่งบทความผ่านระบบออนไลน์ได้ที่ <https://so11.tci-thaijo.org/index.php/IAEM/> เท่านั้น

รูปแบบบทความและการพิมพ์เนื้อหาบทความ

1. การเตรียมต้นฉบับบทความ มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ขนาดต้นฉบับ ขนาดหน้ากระดาษ B5 โดยเว้นระยะห่างระหว่างขอบกระดาษด้านบนและด้านซ้าย 1 นิ้ว ด้านขวาและด้านล่าง 0.5 นิ้ว

1.2 รูปแบบการพิมพ์ เนื้อหาในบทความส่วนแรก จัดเป็นแบบ 1 คอลัมน์ คือ ชื่อเรื่อง ชื่อผู้วิจัย พร้อมระบุต้นสังกัด หรือชื่อหน่วยงาน และอีเมลของผู้นิพนธ์ บทคัดย่อ และคำสำคัญ อยู่ส่วนหน้าแรก ส่วนที่สอง จัดเป็นแบบ 1 คอลัมน์ คือเนื้อหาบทความที่อยู่ส่วนหน้าที่สองเป็นต้นไป

1.3 ใช้รูปแบบตัวอักษร TH SarabunPSK

1.4 หัวกระดาษ ประกอบด้วยเลขหน้า ขนาดตัวอักษร 16 ขนิตตัวธรรมดา ตำแหน่งชิดขอบกระดาษด้านขวา

1.5 ชื่อเรื่อง/ชื่อบทความภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 18 ขนิตตัวหนา ตำแหน่งกึ่งกลางหน้ากระดาษ

1.6 ชื่อผู้นิพนธ์ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ ระบุเฉพาะชื่อและนามสกุล ไม่ต้องมีคำนำหน้า เว้น 2 เคาะระหว่างชื่อและนามสกุล ขนาดตัวอักษร 16 ขนิตตัวหนา ตำแหน่งกึ่งกลางหน้ากระดาษใต้ชื่อเรื่อง

1.7 ต้นสังกัด หรือชื่อหน่วยงาน และอีเมลของผู้นิพนธ์ ขนาดตัวอักษร 16 ขนิตตัวธรรมดา ตำแหน่งกึ่งกลางหน้ากระดาษใต้ชื่อผู้นิพนธ์

1.8 หัวข้อของบทคัดย่อภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 16 ขนิตตัวหนา ตำแหน่งชิดขอบกระดาษด้านซ้าย

1.9 เนื้อหาบทคัดย่อภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวธรรมดา ให้จัดเป็นแบบ 1 คอลัมน์ บรรทัดแรกเว้น 7 ตัวอักษรจากขอบกระดาษด้านซ้ายและพิมพ์ให้ชิดขอบทั้งสองด้าน ส่วนเนื้อหาบทความที่อยู่หน้าที่สองเป็นต้นไปให้จัดเป็นแบบ 1 คอลัมน์เช่นกัน ทั้งนี้ ควรมีความยาวไม่เกิน 300 คำ และลักษณะของบทคัดย่อควรประกอบไปด้วย วัตถุประสงค์ (Objective) วิธีการศึกษา (Methods) ผลการศึกษา (Results) และคุณค่าหรือการนำไปใช้ประโยชน์

1.10 หัวข้อคำสำคัญ/อังกฤษ ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งชิดขอบกระดาษด้านซ้าย ระบุคำสำคัญที่นำไปใช้เป็นคำค้น คำสำคัญแต่ละคำค้นด้วยเครื่องหมายจุลภาค (;) ทั้งนี้ ควรมีคำสำคัญ 3-5 คำ โดยต้องจัดเรียงคำสำคัญตามตัวอักษร

1.11 หัวข้อเรื่อง ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งชิดขอบกระดาษด้านซ้าย

1.12 หัวข้อย่อ ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวธรรมดา ระบุหมายเลขหน้าหัวข้อย่อโดยเรียงตามลำดับหมายเลข

1.13 จำนวนต้นฉบับ ควรมีความยาวอยู่ระหว่าง 10-15 หน้า โดยนับรวมตาราง รูปภาพ แผนภูมิ และเอกสารอ้างอิง

1.14 ตาราง รูปภาพ และแผนภูมิ กรณีเป็นตารางให้ชื่อตารางอยู่ด้านบน กรณีที่เป็นรูปภาพหรือแผนภูมิ ให้ระบุชื่อรูปภาพหรือแผนภูมิอยู่ด้านล่าง

ตารางที่ 1 รายละเอียดรูปแบบการเตรียมต้นฉบับบทความ

รายละเอียด	ขนาดอักษร	รูปแบบ	ชนิด
ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	18	กึ่งกลาง	ตัวหนา
ชื่อผู้นิพนธ์ (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	16	กึ่งกลาง	ตัวหนา
หน่วยงานที่สังกัด (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	14	กึ่งกลาง	ตัวธรรมดา
อีเมลของผู้นิพนธ์	14	กึ่งกลาง	ตัวธรรมดา
บทคัดย่อ (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
คำสำคัญ (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
หัวข้อหลักตามรูปแบบบทความกำหนดไว้	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
หัวข้อย่อย	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
เนื้อหาตามรูปแบบบทความกำหนดไว้	16	ชิดซ้าย	ตัวธรรมดา
เอกสารอ้างอิง (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
ตาราง			
ชื่อตาราง (ตารางที่ : จัดไว้บนตาราง)	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
รายละเอียดชื่อตาราง (พิมพ์ต่อจากชื่อตาราง)	16	ชิดซ้าย	ตัวธรรมดา
รูปภาพ/แผนภูมิ			

รายละเอียด	ขนาดอักษร	รูปแบบ	ชนิด
ชื่อรูปภาพ/แผนภูมิ (ภาพ/แผนภูมิที่ : จัดไว้ได้รูปภาพ/แผนภูมิ)	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
รายละเอียดชื่อรูปภาพ/แผนภูมิ (พิมพ์ต่อจากชื่อรูปภาพ/แผนภูมิ)	16	ชิดซ้าย	ตัวธรรมดา
เอกสารอ้างอิง : ใช้รูปแบบการอ้างอิงแบบ APA (American Psychological Association citation style) โดยการอ้างอิงเอกสารที่เป็นภาษาไทยหรือภาษาต่างประเทศ			
จำนวนต้นฉบับ : มีความยาวอยู่ระหว่าง 10-15 หน้า			

เอกสารอ้างอิงในบทความ

รูปแบบการอ้างอิงในเนื้อเรื่องใช้วิธีการอ้างอิงระบบนาม-ปี ตามรูปแบบของ American Psychological Association (APA) โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. การอ้างอิงต้นเนื้อความ ให้ใช้ระบบตัวอักษรโดยระบุชื่อ-นามสกุล ตามด้วย วงเล็บเปิด-ปิด แล้วระบุปีที่ตีพิมพ์ เช่นศิวาพัชญ์ บำรุงเศรษฐพงษ์ (2560) เป็นต้น
2. การอ้างอิงท้ายเนื้อความ ให้ใช้ระบบตัวอักษรโดยใช้ วงเล็บ เปิด-ปิด แล้วระบุชื่อ-นามสกุลของผู้เขียนและปีที่ตีพิมพ์ กำกับท้ายเนื้อความที่ได้อ้างอิง ดังนี้

อ้างอิงจากเอกสารภาษาไทย

1. ผู้แต่งหนึ่งคน ให้อ้างชื่อผู้แต่งแล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และตามด้วยปีที่พิมพ์ เช่น (ศิวาพัชญ์ บำรุงเศรษฐพงษ์, 2561)
2. ผู้แต่งสองคน ให้อ้างชื่อของผู้แต่งทั้งสองคนโดยใช้คำว่า “และ” ในการเชื่อมผู้เขียนทั้งสองแล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ เช่น (อนุวัต กระสังข์และสมาน งามสนิท, 2560)
3. ถ้ามีผู้แต่งมากกว่า 2 คนให้อ้างชื่อของผู้แต่งคนแรกแล้วเพิ่มคำว่า “และคณะ” แล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และตามด้วยปีที่พิมพ์ เช่น (ศิวาพัชญ์ บำรุงเศรษฐพงษ์และคณะ, 2562)

อ้างอิงจากเอกสารภาษาอังกฤษ

1. ถ้ามีผู้แต่งหนึ่งคนให้อ้างนามสกุลของผู้แต่ง ตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ เช่น (Therry, 2018)
2. ถ้ามีผู้แต่งสองคนให้อ้างนามสกุลของผู้แต่งทั้งสองคน โดยใช้เครื่องหมายแอนด์ (&) คั่นกลางระหว่างนามสกุลของผู้แต่งทั้งสอง แล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ เช่น (Horry & Peter, 2018)
3. ถ้ามีผู้แต่งมากกว่า 2 คนให้อ้างนามสกุลของผู้แต่งคนแรกตามด้วย et al. ตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ (Peter et al., 2010)

เอกสารอ้างอิงที่ใช้อ้างอิงในเนื้อหาบทความ จะต้องปรากฏในเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ
ทุกรายการ

เอกสารอ้างอิงท้ายบทความ

1. หนังสือ

ชื่อ/นามสกุลผู้พิมพ์.(ปีที่พิมพ์)./ชื่อหนังสือ./ครั้งที่พิมพ์(ถ้ามี)./เมืองที่พิมพ์./: สำนักพิมพ์.

Author./ (Year of Publication)./Title of Book./Edition of Book./Place of Publication./:

Publisher Name.

ตัวอย่าง

อนุกวัตร กระสังข์. (2560). พื้นฐานรัฐประศาสนศาสตร์. พระนครศรีอยุธยา: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย.

Cook, Robert D. (1995). Finite Element Modeling for Stress Analysis. New York: John
Wiley & Sons.

2. วารสาร

ชื่อ/นามสกุลผู้พิมพ์.(ปี./เดือน/วันที่พิมพ์)./ชื่อบทความ./ชื่อวารสาร./ปีที่พิมพ์ (ฉบับที่พิมพ์),/เลข
หน้าแรก-หน้าสุดท้าย.

Author./ (Date of Publication)./Title of Article./Name of Journal./Year(Volume),/page.

ตัวอย่าง

ยรรยงวรกร ทองแย้ม. (2563). กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดออนไลน์โดยใช้อัตลักษณ์ท้องถิ่นในการ
สร้างแบรนด์ชุมชนกาแฟไทยของบ้านรักไทย อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก.
วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น. 6(4), 55-68.

Buchanan, I. B. (1974). Building organizational commitment: The socialization of managers in
work organizations. Administrative Science Quarterly. 19 (4), 533 - 545.

3. หนังสือพิมพ์

ชื่อ/นามสกุลผู้พิมพ์.(ปี./เดือน/วันที่พิมพ์)./ชื่อบทความ./ชื่อหนังสือพิมพ์./เลขหน้าแรก-/หน้า
สุดท้าย.

Author./ (Date of Publication)./Title of Article./Name of Newspaper./ page.

ตัวอย่าง

ปรียา เหล่าวิวัฒน์. (2549, พฤศจิกายน 6). เกียรติอันภาคภูมิใจ. กรุงเทพธุรกิจ, น. 13 - 14.

Jewell, Mark. (2006, November 7). Silent Aircraft' Spreads its Wings. Bangkok Post, p.
13

4. วิทยานิพนธ์

ชื่อ/นามสกุลผู้พิมพ์.(ปีที่พิมพ์)./ชื่อวิทยานิพนธ์./วิทยานิพนธ์ระดับ/(บัณฑิต, มหาบัณฑิต, ดุษฎี
บัณฑิตให้ระบุงให้ชัดเจน)./ชื่อสถานศึกษา.

Author./ (Year of Publication)./Title of Thesis./Degree of Thesis./Publisher Name.

ตัวอย่าง

อนุวัต กระสังข์. (2557). การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรตามแนวพุทธภายใต้กระแสบริโภคนิยม. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

Anne L Tonkin. (2016). Leading schools for innovation and success: five case studies of Australian principals creating innovative school cultures. Doctoral thesis. The University of Melbourne.

5. รายงานการวิจัย

ผู้แต่ง./ (ปีที่พิมพ์)./ชื่อเรื่อง./ (รายงานผลการวิจัย)./สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

อนุวัต กระสังข์. (2557). การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรตามแนวพุทธภายใต้กระแสบริโภคนิยม. รายงานผลการวิจัย. โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

6. สัมภาษณ์

ชื่อผู้ที่ได้รับการสัมภาษณ์./ (ปีที่สัมภาษณ์, วัน เดือน)./ตำแหน่ง./ [บทสัมภาษณ์].

อนุวัต กระสังข์. (2560, 5 มีนาคม). คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี [บทสัมภาษณ์].

7. สื่ออิเล็กทรอนิกส์

ผู้แต่ง./ (ปีที่เผยแพร่)./ชื่อเรื่อง./ สืบค้น วัน เดือน ปี./ จาก/แหล่งที่มาของข้อมูล.

กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์. (2548). พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์. สืบค้น 3 กรกฎาคม 2548, จาก <http://www.moc.go.th/thai/dbe/ecoco/e-com3.htm>

Buddhism Meditation Triratna Find us Community. (2020). Who Was The Buddha?. Retrieved March 20, 2020, from <https://thebuddhistcentre.com/text/who-was-buddha>.